БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 161 (908)

13 АВГУСТ СЕШАНБА 1957 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Тожикистон ва Туркманистон ССР пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаларининг иш якунлари тўғрисида Республика партия активи йиғилишининг қарори (1-бет).

Совет Партия-ҳукумат делегациясининг Германия Демократик Республикасида бўлиши (1-бет).

Республика партия активи йиғилиши. Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари мамлакатга 4 миллион тонна пахта топшириш учун курашдилар (2-бет.).

Августнинг қолган кунларида астойдил ишлаб, кўсакка-кўсак қўшиш учун курашайлик! Б. Халилов, —Август ойида июлдагидан ҳам яхши ишлаш учун курашмоқдалар. **Т. Сулаймонов.** — Ғўза тупларида кўсак мўл бўлсин учун. Илғорлар ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар. (3-бет).

З. Исамуҳамедов. — Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатининг буюк ҳаётбахш кучи (3-4 бетлар).

Яна дўстона учрашгунча, хайр! В. Абдуллаев. Ўзбек ёшлари — фестиваль конкурси лауреатлари. Ёшлар ва студентлар VI Жаҳон фестивали тантанали вазиятда ёпилди (4-бет).

Тожикистон ва Туркманистон ССР пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаларининг иш якунлари тўғрисида

Республика партия активи йиғилишининг қарори

Республика партия активи йиғилиши Тожикистон ССР ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари (ўртоқ М. Р, Раҳматов,) ва Туркманистон ССР ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари (ўртоқ А. С. Сариев)нинг аҳборотини эшитиб, шуни қайд қиладики, қардош республикаларнинг пахтакорлари мўл ҳосил тўплаш ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан колхозлар ва совхозларнинг олган социалистик мажбуриятлари қандай бажарилаётганлигини текшириш давомида аниқланган жиддий камчиликларни йўқотишда Ўзбекистон қишлоқ хўжалик ходимларига катта ёрдам бердилар.

Йиғилиш ўзаро текшириш бригадалари Қишлоқ хўжалик министрлиги .Сув хўжалиги министрлиги, кўпгина область, район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари, колхоз, совхоз ва МТС раҳбарлари ғўза парваришини кучайтириш учун мавжуд ишлаб чиқариш имкониятларидан тўла фойдаланмаётганликларини ва август ойида ғўзага ишлов бериш ва уни озиқлантириш юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилишини таъминламаётганликларини тўғри қайд қилдилар, деб ҳисоблайди.

Пахта майдонларининг талайгина қисми ҳали ҳам қониқарсиз аҳволда бўлишига қарамай, август ойининг биринчи декадасида ғўза парвариши соҳасидаги ишлар сусайтириб юборилди. Ҳозирги вақтда культивация ва кетмон чопиғи июль ойидагига нисбатан камроқ ҳажмда олиб борилмоқда. Ғўзани суғориш ва сувдан фойдаланишни уюштиришда айниқса кўп нуқсон ва камчиликлар рўй бермоқда. Бухоро области, Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областидаги кўп колхозларда ғўзани бостириб суғоришга йўл қўйилмоқда, ғўза суғорилгандан кейин унга ишлов берилмаётир.

Республикадаги колхоз ва совхозларда ғўзани парвариш қилиш учун топшириқда белгиланганидан 100 мингдан камроқ киши далага чиқмоқда, 3 мингга яқин трактор культиваторлари ва 20 минг от культиваторларидан фойдаланилмаётир. Август ойининг биринчи декадасида ғўзани парвариш қилиш суръатлари июль ойининг сўнгги декадасига нисбатан кетмон чопиғи бўйича 100 минг гектарга, культивация бўйича 90 минг гектарга пасайиб кетган.

Бухоро, Хоразм, Самарқанд областларида, шунингдек Ворошилов, Киров, Сирдарё, Боёвут, Мирзачўл, Шаҳрисабз, Чироқчи, Яккабоғ, Янгиқўрғон, Косонсой, Поп, Тўрткўл, Куйбишев (Қорақалпоғистон АССР), Қораўзак, Термиз, Узун ва Сариосиё районларида ғўза парвариши соҳасидаги иш суръатлари жуда ҳам пасайиб кетган.

Республикадаги кўпгина колхоз ва совхозларда кўсакларнинг тўпланиши у ёқда турсин, балки июль ойининг охирида ва август ойининг бошида тугилган кўсакларнинг тўкилиши каби ҳоллар рўй бермоқда. Қишлоқ хўжалик заракунандалари шу вақтгача тугатилмаган.

Партия активи йиғилиши **қарор қилади:**

1. Қардош Тожикистон ва Туркманистон республикалари пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаларининг пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш йўлида Ўзбекистондаги колхоз, совхоз ва МТСларда қилинаётган ишларнинг аҳволи ҳақида чиқарган хулосалари ва киритган таклифлари тўғри деб топилсин.

Республика газеталари редакцияларига, радио информация комитетига Ўзбекистон ССРдаги колхоз, совхоз ва МТСларнинг социалистик мажбуриятларини қандай бажараётганликлари тўғрисида ўзаро текшириш бригадаларининг қилган ишларига доир якунларни эълон қилиш ва радио орқали эшиттириш топширилсин.

2. Қишлоқ хўжалик министрлигига, Сув хўжалиги министрлигига, область ва район партия комитетларига, область ва район ижроия комитетларига, колхоз правлениелари, МТС ва совхоз директорларига ғўза парваришини ҳамма ерда кучайтириб юбориш, ғўзанинг ҳақиқий аҳволини эътиборга олиб, уни табақалаштирилган тартибда парвариш қилиш, вегетациянинг қолган даврида ғўзани парвариш қилишда Тожикистон ССР ва Туркманистон ССР ўзаро текшириш бригадалари аъзоларининг тавсияларини пухта амалга ошириш топширилсин.

3. Область ва район партия комитетларига барча колхоз, совхоз ва МТСларда август ойининг биринчи декадасидаги ишларнинг якунларини муҳокама қилиш, ғўзани парвариш қилиш юзасидан август ойи учун белгиланган топшириқларни бажариш соҳасида МТС, совхоз директорлари ва колхоз правлениеларига нисбатан талабчанликни ошириш, мўл ҳосил етиштиришнинг энг муҳим шарти бўлган ғўза парваришини сифатини яхшилаш ва 1 сентябргача ҳар тупда ўрта ҳисобда камида 10 кўсак бўлишини таъминлаш топширилсин.

Ғўза парваришини уюштиришда қолоқ участкаларни илғорлар даражасига етказишга кўпроқ эътибор берилсин, токи бундай участкаларда мумкин қадар кўпроқ мўл ҳосил олинсин.

Яқин кунлар ичида ҳамма майдонларда такрорий чеканкани ўтказиб бўлиш, ғўзани барги орқали фосфор билан озиқлантириш юзасидан берилган топшириқларни анча ошириб бажариш чораларини кўриш керак.

Кўсакларнинг тезроқ пишиб етилишини таъминлаш мақсадида зарур мелиорация чоралари кўрилсин.

4. Партия активи йиғилиши барча партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик активларини пахта ҳосили теримигача қолган кунлар ичида жойларга бориб, колхоз, совхоз ва МТСларга ёрдам беришга, ғўза парвариши соҳасида зўр ғайрат билан иш олиб боришга, ғўза парваришида қардош Тожикистон ва Туркманистон республикалари ўзаро текшириш бригадалари томонидан аниқланган камчилик ва нуқсонларни йўқотишга, пахта теримига намунали тайёргарлик кўришда колхоз, совхоз ва МТСларга ёрдам беришга даъват этади.

5. Партия активи ишонч билдириб айтадики, колхозчилар, МТС ва совхоз ишчилари, олимлар ва барча қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия ва совет ходимлари вегетация даврида ғўза парваришини намунали ўтказиш, мавжуд жиддий камчиликларни йўқотиш ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги кунигача пахта тайёрлаш давлат планини бажаришдан иборат социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини ва Ватанга камида 3 миллион тонна пахта берилишини таъминлайдиган миқдорда мўл ҳосил етиштиришга эришиш учун бутун кучларини сафарбар қиладилар.

Пилла топшириш плани бажарилди

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган мусобақага қўшилиб, Ўзбекистон колхоз ва совхозлари бу йилги қийин об-ҳаво шароитига қарамай 12 августда пилла топшириш давлат планини 100 процент қилиб бажардилар.

Пилла топшириш давом этмоқда. (ЎзТАГ).

ИККИ ИҚТИСОДИЙ РАЙОН МУСОБАҚАСИ

Тошкентликлар делегацияси Украина пойтахтига жўнаб кетди

Тошкент иқтисодий-маъмурий районининг яқинда бўлиб ўтган партия-хўжалик активи йиғилишида Киев иқтисодий-маъмурий райони меҳнаткашларини социалистик мусобақага чақиришга қарор қилинган эди. Киевликлар бу чақириқни қабул қилдилар. Ўзаро шартнома тузиш учун тошкентликлар делегацияси Украина пойтахтига самолётда учиб кетди. Делегация составида: Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши машинасозлик саноати бошқармасининг бошлиғи Ш. Хўжаев, Ўзбекистон КП Тошкент область комитети саноат ва транспорт бўлими мудирининг ўринбосари Ж. Қобулов ва И. В. Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Н. Махсумова ўртоқлар бор.

Область колхозларида ғўза парваришининг бориши тўғрисида 1957 йил 10 августгача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Узунасига культивация: учинчи ва ундан кейинги	Кўндалангига культивация: иккинчи	Кўндалангига культивация: учинчи ва ундан кейинги	Чопиқ: учинчи ва ундан кейинги	Суғориш: иккинчи	Суғориш: учинчи	Суғориш: тўртинчи	Озиқлантириш	Чеканка
Оққўрғон	324,8	86,8	124,7	110,0	77,2	36,9	—	241,2	72,2
Боёвут	344,0	100,0	10,6	99,9	100,0	94,2	47,0	301,0	67,1
Бекобод	438,9	80,8	57,5	157,4	98,6	94,2	69,5	297,1	75,8
Бўстонлиқ	288,1	—	—	142,8	100,0	100,0	25,7	222,9	10,3
Бўка	367,7	85,2	58,2	194,7	99,6	67,9	14,2	248,6	79,0
Верхне-волинск	330,2	92,5	107,1	192,8	97,8	93,0	33,2	298,0	87,3
Юқори Чирчиқ	364,8	93,7	—	287,3	100,0	100,0	39,3	239,1	39,1
Гулистон	351,2	78,1	39,3	208,8	100,0	100,0	49,4	311,5	83,2
Калинин	323,5	—	—	193,8	95,1	44,3	—	221,1	44,7
Мирзачўл	385,5	306,0	13,1	271,9	100,0	96,9	92,4	350,0	95,4
Октябрь	263,1	87,8	46,2	128,7	79,2	50,5	7,7	204,7	44,3
Оржоникидзе	357,5	94,1	82,7	228,4	100,0	95,4	70,8	443,5	81,8
Пискент	357,7	99,8	182,9	174,7	100,1	99,0	39,2	288,7	39,0
Ўрта Чирчиқ	329,2	85,1	103,4	197,3	100,0	76,4	33,7	296,5	78,5
Сирдарё	381,3	88,6	96,4	153,5	100,0	77,5	37,9	281,2	65,3
Ўртасарой	312,4	98,5	112,2	217,6	100,0	72,5	25,1	265,1	91,4
Чиноз	395,5	95,4	101,7	170,3	100,0	65,8	9,1	304,2	66,6
Янгийўл	337,6	77,0	52,0	210,3	94,5	48,5	3,5	327,9	44,0

Совет Партия-ҳукумат делегациясининг Германия Демократик Республикасида бўлиши

МАГДЕБУРГ, 10 август. **(ТАСС махсус мухбири).** Совет Партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари Н. С. Хрушчев, А. А. Громико, В. В. Гришин, В. Е. Семичастний ва Г. М. Пушкин бугун эрталаб В. Ульбрихт билан биргаликда Лейпцигдан Магдебург шаҳрига жўнаб кетдилар.

Бу ерга борадиган йўл Галле округи орқали ўтади. Автомобиллар кортежи кенг автострада бўйлаб бормоқда. Ҳамма жойда қишлоқларнинг аҳолиси йўл бўйига чиқиб, совет меҳмонларини табрикламоқда. Аввало саноат шаҳри бўлган Дессауда тўхталди. Кўчалар байрамдагидек безатилган. Ҳамма жойда халқ тўпланган. Улар Хрушчев, Ульбрихт ўртоқларни, совет Партия-ҳукумат делегациясининг ҳамма аъзоларини қизғин қарсаклар билан кутиб олмоқдалар. Митинг бошланади.

Германия Бирлашган социалистик партияси Галле округи ташкилотининг биринчи секретари Ф. Брук совет меҳмонларига ва шаҳар гражданларига қарата қисқача нутқ сўзлади. У, Германия Бирлашган социалистик партияси ташкилоти ва округ аҳолиси номидан совет халқи вакилларига қизғин салом топширди.

Митингда Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади.

Н. С. Хрушчев совет ва немис халқлари ўртасидаги дўстлик тинчликни мустаҳкамлаш иши учун, социализмнинг ғалаба қилиши учун ғоят катта аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида сўзлайди.

Совет ва немис халқлари ўртасида дўстлик бўлса, дейди ўртоқ Хрушчев, уруш бўлмайди. Бу сўзларни йиғилганлар шодиёна овация билан кутиб оладилар.

Совет Партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари Дессау шаҳрининг аҳолиси билан хайрлашадилар ва сафарни давом эттирадилар.

Улар ярим соатдан кейин Цербст шаҳрига етиб келадилар.

Марказий майдонда тўпланган шаҳар гражданлари со Партия-ҳукумат делегацияси аъзоларининг пайдо бўлишини қизғин табриклайдилар. Қисқача митингда Германия Бирлашган социалистик партияси Магдебург округ ташкилотининг биринчи секретари А. Писник табрик нутқи сўзлади.

Н. С. Хрушчев митингда нутқ сўзлаб, самимий кутиб олганликлари учун ташаккур изҳор қилди. У Цербст шаҳри меҳнаткашларини немис ва совет халқлари ўртасидаги дўстликни янада кўпроқ мустаҳкамлашга, Германия Демократик Республикаси социализм қуриш ишида эришган муваффақиятларни кўпайтирмоқ учун янада унумлироқ ишлашга чақирди. Ўртоқ Хрушчев Цербст гражданларига турмушларида ва ишларида муваффақиятлар тилади.

Митингдан кейинг делегация Цербстдан жўнаб кетади.

Автомобиллар колоннаси бир неча ўн километр йўл босиб, оғир машинасозликнинг йирик маркази ва муҳим дарё порти бўлган Магдебург шаҳрига кириб келади. Машиналар шаҳар кўчалари бўйлаб ўтмоқда. Тротуарларда ўн минглаб киши турибди. Уларнинг ҳаммаси совет меҳмонларини қизғин табрикламоқда. Совет Партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари Эрнст Тельман номидаги машинасозлик заводига борадилар. Заводга яқинлашган сари халқ кўпаймоқда. Завод олдида жуда кўп халқ тўпланган, жуда кўп байроқлар кўтарилган, гуллар келтирилган. Завод дарвозаси олдида совет Партия-ҳукумат делегацияси аъзоларини ва В. Ульбрихтни заводнинг 12 минг кишилик коллективи номидан завод директори, миллий мукофот лауреати О. Фрикке табриклади.

Сўнгра завод директори совет меҳмонларини корхонани кўздан кечиришга таклиф этади.

Совет меҳмонлари Тельман номли заводдан Магдебургнинг марказий майдонига йўл олди. Бу ерда меҳнаткашларнинг шаҳар маъмурлари, партия ва жамоат ташкилотлари томонидан совет меҳмонлари шарафига ташкил этилган умум шаҳар митинги бўлиб ўтди.

Шаҳарнинг трибуна ўрнатилган марказий майдони улуғвор тус олган. Бу ерда Магдебург меҳнаткашларидан неча-неча ўн минг киши тўпланган.

Митингни Германия Бирлашган социалистик партияси округ ташкилотининг биринчи секретари А. Писник очади.

Сўнгра Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади.

Митинг қатнашчилари уни гулдурос овация, «Дўстлик!», «Фрейндшафт!» сўзлари билан кутиб оладилар.

Н. С. Хрушчев ўз сўзининг бошида ГДР корхоналарининг СССРда ҳақли суратда шуҳрат қозонган маҳсулотларига юксак баҳо берди. Совет Иттифоқи, — деди Н. С. Хрушчев, — ўз навбатида Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашларига доимо дўстона ёрдам бериб келмоқда.

«Биз келгусида ҳам, — деди ўз сўзини давом эттириб Н. С. Хрушчев, — Германия Демократик Республикаси билан яқин ҳамкорликни ривожлантирамиз ва мустаҳкамлаймиз, ўзаро ёрдамлашиб турамиз. Биз аминмизки, бошқа социалистик мамлакатлар ҳам худди ана шундай қилади. Бир-биримизга кўрсатаётган ўзаро ёрдамимиз, ҳар бир социалистик мамлакатнинг, бутун социалистик лагернинг экономикасини узлуксиз юксалтириб боришдан ҳаммамиз астойдил манфаатдор бўлишимиз, ўртоқлар, чинакам пролетар интернационализмидир».

Ўртоқ Хрушчев Магдебург ишчиларининг 1918 ва 1920 йилларда Совет Россиясининг ишчилари билан бўлган революцион қардошлик бирдамликлари ҳақида мисоллар келтириб, бундай деб қайд қилиб ўтди: «Социализм учун курашда ишчилар синфининг бирлиги ва қардошларча бирдамлиги—буюк кучдир. Ўртоқлар, бу бирликни бундан буён ҳам мустаҳкамлайлик, чунки социализм ва тинчлик учун курашдаги ҳозирги ва келгусидаги муваффақиятларимизнинг негизи ана шундадир».

Н. С. Хрушчев гитлерчилар фашизмидан озод қилингандан кейин Германияда юз берган аҳволни ва Германия Бирлашган социалистик партиясининг урушдан кейинги йиллардаги сиёсатини анализ қилиб, бундай деди:

«Иккала герман давлатининг аниқланиб қолган ривожланиш йўлларини таққослаб кўриш мумкин бўлган ҳозирги вақтда ҳар бир холис киши эътироф қилмоғи лозимки, Германия Бирлашган социалистик партиясининг сиёсати юз берган шароитда юргизиш мумкин бўлган бирдан-бир тўғри сиёсатдир».

Ўртоқ Хрушчев ўз нутқида ёшлар ва студентларнинг Москвадаги VI Жаҳон фестивали муносабати билан ва ҳозирги вақтда Магдебургда ёшларнинг «Магдебург фестивали» ўтказилаётганлиги муносабати билан ёшларнинг вазифаларига кўп ўрин берди.

Н. С. Хрушчев ўз нутқининг охирида бундай деди:

«Чет эл ва ғарбий герман монополиячилари учун немис халқининг тақдири ҳеч нарса эмас. Улар учун Германия — чет ер, немис халқи эса — чет халқ. Улар янги уруш герман халқи бошига қандай кулфатлар келтириши мумкинлиги тўғрисида бош қотириб турмайдилар. Бироқ немис халқи урушнинг нима эканлигини ва ўзи қандай катта қурбонлар берганлигини жуда яхши билади. Тинчлик учун ва урушнинг олдини олиш учун курашиш—бизнинг замонимизда ёшларнинг энг олий жаноб вазифаларидан биридир.

Ўртоқлар! Тинчлик кучлари ҳали ҳеч қачон шунчалик кўп ва жипслашган эмас эди. Бу — қудратли социалистик системанинг мавжудлигидан бевосита келиб чиққан натижадир. Социализм ва тинчлик — бир-бири билан чамбарчас боғланган тушунчадир. Меҳнаткашлар ғалиришни эмас, ҳамиша ижод қилишни хоҳлайдилар. Эксплуатациядан озод қилинган меҳнат буни айниқса талаб қилади. Социалистик лагерь мамлакатларининг бирлиги қанчалик мустаҳкам бўлса, империалистлар учун тинчликни бузиш шунчалик қийинроқ ва хавфлироқ бўлади».

Ўртоқ Хрушчев ўз нутқини Германия Демократик Республикаси, Германия Бирлашган социалистик партияси шарафига, бутун дунёда тинчлик шарафига табрик сўзларини айтиб тамомлади.

Н. С. Хрушчевнинг нутқи совет ва немис халқлари ўртасидаги дўстлик шарафига қайта-қайта гулдурос қарсаклар ва хитоблар билан бўлиниб турди.

Сўнгра митингда йиғилганлар олдида давомли қарсаклар билан кутиб олинган Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. Ульбрихт нутқ сўзлади.

Митинг қатнашчилари энг охирида ишчилар синфининг «Смело, товарищи, в ногу» деган қўшиғини баланд руҳ билан ижро этдилар.

ВАРНЕМЮНДЕ, 10 август. **(ТАСС махсус мухбири)** СССР Партия-ҳукумат делегациясининг ўртоқ А. И. Микоян бошчилигидаги группаси Росток округи меҳнаткашларининг турмуши билан икки кундан буён танишмоқда. Совет меҳмонлари қаерга бормасин, ҳамма ерда улар самимий, чин қалбдан кутиб олинмоқда. Совет Партия-ҳукумат делегацияси аъзолари ўтадиган ҳамма йўл байрам тусини олган: ҳамма жойда қизил байроқлар, СССР ва ГДР давлат байроқлари ҳилпиллайди, қимматли ва азиз меҳмонлар келиши шарафига қизғин табрик сўзлари ёзилган транспарантлар ва шиорлар кўзга ташланиб туради.

Совет Партия-ҳукумат делегацияси аъзолари тушган автомашиналар ўтадиган йўл бўйидаги қишлоқларнинг аҳолиси уйларидан чиқиб меҳмонларни хурсандчилик билан табрикламоқда, ҳамманинг юзида шодиёна табассум. «Дўстлик!, Дўстлик!» хитоблари аҳиллик билан янграйди.

СССР Партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари А. И. Микоян, П. Н. Кумикин, И. В. Спиридонов, З. В. Миронова ва улар билан биргаликда сафар қилаётган Германия Демократик Республикаси Бош Министри О. Гротеволь бугун пешиндан илгари «Варнов — Верфт» кемасозлик корхонасига келдилар. Бу завод немис кемасозларининг фахридир.

Қадрдон меҳмонларни кутиб олмоқ учун мингларча кемасозлар чиқдилар. А. И. Микоянни ва совет Партия-ҳукумат делегациясининг бошқа аъзоларини завод директори Герхард Циммерман, ишчи ва хизматчилар коллективининг вакиллари табрикладилар.

А. И. Микоян, О. Гротеволь, П. Н. Кумикин, И. В. Спиридонов, З. В. Миронова завод бошқармасининг мажлислар залига ўтадилар. Бу ерда директор Г. Циммерман энг яхши меҳнат активларини меҳмонлар билан таништирди ва ГДРдаги бу энг йирик кемасозлик корхонасининг барпо этилиши ва ривожланиши тарихи ҳақида муфассал сўзлаб берди.

«Варнов — Верфт» корхонаси фақат ГДР учунгина кемалар қуриб қолмасдан, балки СССР, Хитой Халқ Республикаси ва бошқа баъзи мамлакатларнинг кемалар қуриш юзасидан берган заказларини ҳам бажармоқда.

А. И. Микоян корхонанинг раҳбарлари ва активлари билан бўлган дўстона, эркин суҳбат вақтида корхонада ишлаб чиқаришнинг ривожланиши ҳақида батафсил сўради, бу ерда қурилаётган савдо кемаларига доир техника маълумотлари ва айрим типларнинг конструктив хусусиятлари тўғрисида саволлар берди. Шу билан бирга А. И. Микоян ва О. Гротеволь ҳар иккала томон мутахассисларини қизиқтираётган масалалар ҳақида, ҳамкорликни кучайтириш ва бошқа масалалар юзасидан фикр олишдилар.

Суҳбатдан кейин кемасозлик корхонаси кўздан кечирилди.

А. И. Микоян, П. Н. Кумикин, И. В. Спиридонов, З. В. Миронова ўртоқлар ишчилар билан дўстларча суҳбатлашадилар, уларга совет меҳнаткашларининг самимий саломларини топширадилар, қўлларини қисиб кўришадилар, хотира значёклари тақдим этадилар.

* * *

МАГДЕБУРГ, 11 август. **(ТАСС махсус мухбири).** Совет Партия—ҳукумат делегациясининг аъзолари Н. С. Хрушчев, А. А. Громико ва Г. М. Пушкин кеча тушдан кейин В. Ульбрихт, Э. Моккенбергер ва П. Шольц билан биргаликда Шнейдлингендаги МТСга бордилар.

МТС директори Циболка МТС қандай тузилганлиги ва ҳозирги вақтда қандай ишлаётганлиги тўғрисида қисқача сўзлаб берди. МТС ишларига доир зарур ва муҳим масалалар юзасидан эркин ва жуда қизғин суҳбат бўлди.

Меҳмонлар МТСдан чиқиб, Шнейдлингендан бир неча километр нари Хакеборнда жойлашган қишлоқ хўжалик кооперативига қараб йўл олдилар. Бу ерда кооператив ишлари ва унинг эҳтиёжлари тўғрисида ўртоқларча содда ва самимий суҳбат бўлди.

Кечқурун Германия Бирлашган социалистик партиясининг Магдебург округ комитети округ кенгаши, Магдебург шаҳар кенгаши миллий фронтнинг вакиллари ва округдаги бошқа арбоблар билан биргаликда совет партия—ҳукумат делегацияси аъзолари шарафига зиёфат берди.

Кеча Магдебургга келган совет партия—ҳукумат делегацияси аъзолари бугун эрта билан Шванебергдаги халқ имениесида бўлдилар.

Имениега совет меҳмонлари билан бирга ўртоқ В. Ульбрихт ҳам келди.

Ўртоқ Хрушчев Кубань қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгашида ана шу имение тўғрисида гапирган эди. Ўртоқ Хрушчев имениенинг маккажўхори етиштириш соҳасидаги ишларини намуна бўлишга арзийдиган иш деб кўрсатган эди.

Н. С. Хрушчев ва совет делегациясининг бошқа аъзолари шу ондаёқ В. Ульбрихт, О. Штрубе ва имение ходимлари билан биргаликда маккажўхори даласига жўнаб кетдилар. Ўртоқ Хрушчев далани кўздан кечирди ва имение коллективининг иш натижаларига яхши баҳо берди.

Меҳмонлар маккажўхори майдонидан имениенинг марказий усадьбасига бордилар. У ерда уларга наслдор йилқилар ва қўйлар кўрсатилди. Ўртоқ Хрушчев имениенинг ишчилари ва хизматчилари ҳамда уларнинг оила аъзолари билан дўстона, самимий суҳбат қилди.

Имение коллективи совет партия ҳукумат делегациясига отни тойчаси билан, наслдор қўйларни ва сортли дон солинган бир неча қопни — имениенинг ана шу маҳсулотларини совға қилиб топширади. Н. С. Хрушчев ана шу совға учун имение аъзоларига делегация номидан самимий ташаккур билдирди.

Туш пайтида совет Партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари Берлинга жўнаб кетдилар.

РОСТОК, 11 август. **(ТАСС махсус мухбири).** СССР Партия-ҳукумат делегацияси аъзоларининг А. И. Микоян бошчилигидаги группаси кеча тушдан кейин Ростокда ўтказилган митингда қатнашди.

Митинг бошланишидан анча вақт илгари Ростокда шаҳар ратўшаси олдидаги Э. Тельман номли майдон ва унга ёндошган кўчалар шаҳарнинг неча ўн минглаб меҳнаткашлари билан тўлган эди.

Шу ерда ҳозир бўлган кишилар Варнемюндедан келган А. И. Микоян, О. Гротеволь, П. Н. Кумикин, И. В. Спиридонов, З. В. Миронова ўртоқларни гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар, табрик хитоблари узоқ давом этади.

Митингни Демократик Германия Миллий фронти округ комитетининг раиси профессор Меллер очади. У А. И. Микоянга сўз беради.

А. И. Микояннинг нутқи кўп марта гулдурос қарсаклар билан бўлиниб турди. Шу ерда ҳозир бўлган кишилар бузилмас герман-совет дўстлиги шарафига гулдурос қарсак чалдилар.

Митингда Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашлар томонидан самимий кутиб олинган бош министри О. Гротеволь нутқ сўзлади.

Германия Бирлашган социалистик партияси округ комитетининг биринчи секретари Карл Мевис ҳам нутқ сўзлади.

Митинг немис меҳнаткашларининг тинчлик йўлидаги, немис ва совет халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш йўлидаги курашга бўлган иродасини ёрқин кўрсатган намойишга айланди.

Митинг тамом бўлганидан кейин А. И. Микоян, О. Гротеволь, П. Н. Кумикин ва И. В. Спиридонов ўртоқлар Зиферсхагендаги (Росток райони) машина-трактор станциясига бордилар.

Германия Бирлашган социалистик партияси округ комитетининг биринчи секретари Карл Мевис ва округ кенгашининг раиси Ганс Варнке кечқурун Ростокда СССР Партия-ҳукумат делегацияси аъзолари шарафига қабул маросими ўтказдилар.

Қабул маросими самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Кечаси совет Партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари махсус поездда Ростокдан Берлинга жўнаб кетдилар.

БЕРЛИН, 11 август. **(ТАСС махсус мухбири).** СССР Партия-ҳукумат делегацияси аъзоларининг А. И. Микоян бошчилигидаги группаси бугун эрта билан Ростокдан Берлинга келди. Совет меҳмонлари ва ГДР бош министри О. Гротеволь Берлиннинг Аллерсхоф районидаги телевидение марказига бордилар.

Шундан кейин телевидение маркази залида совет Партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари Берлин интеллигенциясининг вакиллари билан учрашдилар. Учрашув вақтида Германия Демократик Республикасининг маданият министри И. Бехер, А. И. Микоян, О. Гротеволь, немис ёзувчиси Стефан Гейм нутқ сўзладилар.

БЕРЛИН. 12 август. **(ТАСС махсус мухбири).** Совет Иттифоқи Партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари Н. С. Хрушчев, А. И. Микоян, А. А. Громико, П. Н. Кумикин, И. В. Спиридонов, В. В. Гришин, З. В. Миронова, В. Е. Семичастний ва Г. М. Пушкин, шунингдек В. Ульбрихт, О. Гротеволь ва Германия Демократик Республикасининг бошқа раҳбар арбоблари кеча тушдан кейин Германия Демократик Республикасидаги совет қўшинлари группасини бориб кўрдилар. Германиядаги совет қўшинлари группасининг бош қўмондони, Совет Иттифоқи маршали А. А. Гречко Совет Иттифоқи Партия-ҳукумат делегациясини ва Германия Демократик республикасининг раҳбар арбобларини совет ҳарбий хизматчилари номидан қизғин табриклади.

Митингда шу ерда ҳозир бўлган кишилар томонидан самимий кутиб олинган Н. С. Хрушчев ва В. Ульбрихт ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Республика партия активи йиғилиши

Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари мамлакатга 4 миллион тонна пахта топшириш учун курашадилар

12 августда Тошкентда республика партия активи йиғилиши бўлиб, унда 600 дан кўпроқ киши қатнашди. Йиғилиш Тожикистон ва Туркманистон ССР колхозчиларининг ўзаро текшириш бригадалари томонидан Ўзбекистон пахта далаларида ўтказилган текшириш якунларига бағишланган эди.

Йиғилишни Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Н. А. Муҳитдинов** очди.

Тожикистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси раҳбари — Тожикистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси ўртоқ **М. Р. Рахматовга** сўз берилади. Йиғилиш қатнашчилари ўртоқ Рахматовнинг тожик халқи номидан айтган самимий салом сўзларини қизғин кутиб оладилар.

— Қишлоқ хўжалигини ва даставвал, пахтачиликни ривожлантириш соҳасида энг яхши кўрсаткичларга эришиш учун республикаларимиз ўртасида олиб борилаётган социалистик мусобақа,— деди ўртоқ Рахматов,— традиция бўлиб қолди ва мамлакатимиз халқлари ўртасидаги дўстликнинг ёрқин намунасидир. Социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини ўзаро текшириш бизларга юқори ҳосил учун курашда тўплаган тажрибаларимиз билан ҳар томонлама ўртоқлашишга имкон беради, мавжуд камчиликларни очиб ташлашга ва бартараф қилишга ҳамда колхоз, совхоз ва МТС лардаги барча ресурслардан тўлароқ фойдаланишга ёрдам беради.

Тожикистон пахтакорларининг вакиллари республиканинг олти областида бўлдилар. Улар ҳамма жойда колхозчилар, механизаторлар, совхоз ишчилари ва қишлоқ хўжалик мутахассислари зўр ғайрат ва сиёсий активлик кўрсатиб, ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларни бажариш ишига муносиб ҳисса қўшаётганликларини таъкидладилар.

Ўртоқ Рахматов айтдики, Ўзбекистон пахтакорлари кўклам даврида об-ҳавонинг ноқулай келганига қарамай, асосий майдонларда ғўза тупларининг зарур қалинликда бўлишини таъминладилар. Улар агротехникани тобора такомиллаштирмоқдалар, пахтачиликда янгидан-янги, илғор методларни қунт билан жорий қилмоқдалар. 1957 йил Ўзбекистоннинг колхоз ва совхозлари учун пахта етиштиришдаги маҳоратни янада ошириш йилидир. Ўзаро текшириш бригадаси Тошкент, Наманган, Сурхондарё, Фарғона, Андижон ва Қашқадарё областларининг кўпгина хўжаликларидаги аҳвол билан танишиб чиқиб, бунга қаноат ҳосил қилди.

Колхозчи ва механизаторларнинг фидокорона меҳнат қилиши туфайли кўпчилик далалар яхши юмшатилган ва бегона ўтлар йўқ, ғўзалар яхши ўсмоқда. Андижон областининг Чинобод, Москва ва Пахтаобод районларидаги илғор колхозларда ғўза парваришининг бутун агрономия тадбирлари комплекси моҳирлик билан амалга оширилмоқда. Чинобод райони колхозларининг ташаббуси билан андижонлик пахтакорлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга пахта топшириш юзасидан янги, оширилган мажбуриятлар олдилар.

Ўртоқ Рахматов тожикистонлик меҳмонларда айниқса яхши таассурот қолдирган колхозларни айтиб ўтади. Пахтадан мўл ҳосил олиш учун курашни тўғри йўлга қўйишда намуна бўла оладиган колхозлар орасида қуйидагилар бор: Янгийўл районидаги Карл Маркс номли, Куйбишев номли, Хрущев номли, Сталин номли колхозлар, Октябрь районидаги «Шарқ юлдузи» колхози, Тошлоқ районидаги «Фарғона» колхози, Фарғона районидаги «Большевик» колхози ва бошқалар.

Айни бир вақтда Тожикистон ССР пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси текшириш вақтида жиддий камчиликларни ҳам аниқлади. Бу камчиликлар ўз вақтида бартараф қилинмаса, республиканинг ўз зиммасига олган мажбуриятларини бажарилишини қийинлаштириб қўйиши мумкин.

Кўпгина колхоз ва совхозлар Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг 1 августгача ҳар бир туп ғўзада 6-7 тадан кўсак бўлишини таъминлаш ҳақидаги кўрсатмасини бажармаганлар. Ғўзани парвариш қилишда агрономия тадбирлари комплексини бузиш ҳоллари ҳам оз эмас. Кейинги вақтларда суғориш ишларига эътибор бўшаштирилди. Колхоз ва совхозларда ғўза парвариши ва суғориш кўп ҳолларда жуда кечиктирилади ва яхши ўтказилмайди. Баъзи жойларда ғўзалар тўйдириб суғорилмайди, баъзи жойларда эса кўллатиб суғорилади. Суғориш эгатлари участка агрономия қоидаларида тавсия этилгандан анча узун қилиб олинган.

Куйбишев, Бувайда районларидаги ва бошқа баъзи районлардаги колхозларда суғоришдан кейин культивация ўтказмасдан ёки янги эгат олмасдан, ўша эгатлар орқали 2-3 марта суғориш ўтказилади, бу эса пахта участкаларининг кўллатиб юборилишига, шона, гул ва ҳатто кўсакларнинг кўплаб тўкилишига сабаб бўлади.

Колхозларнинг ва ҳатто район ташкилотларининг баъзи ходимлари ғўзанинг қовжиратиб қўйилишига сувнинг камчиллиги сабаб бўлмоқда, деб баҳова қиладилар. Ваҳоланки, сувдан нотўғри фойдаланиш ҳоллари жуда кўп рўй бермоқда. Наманган областининг бир қатор колхозларида, Фарғона областининг Бувайда районидаги колхозларда ғўзаларнинг ялпи қовжираб қолишига йўл қўйилган, ҳолбуки айни бир вақтда йўлларда, чуқурларда сув тошиб исроф бўлмоқда.

Кўпгина колхозларда культивация ва чопиқ жуда кечиктирилмоқда. Натижада ерлар қуриб қолиб, намлик камайиб, гул ва кўсаклар тўкила бошлайди, ҳолбуки бунинг олдини олиш мумкин эди. Ўзаро текшириш бригадаси бундай фактларга Фарғона областининг Горск, Олтиариқ, Киров, Охунбобоев ва Куйбишев районларидаги колхозларда, Сурхондарё областининг Шўрчи ва Термиз районларида ҳамда Қашқадарё ва Наманган областларининг баъзи районларида дуч келди.

Ўртоқ Рахматов шуни уқтириб ўтдики, ҳозирги вақтда мўл ҳосил тўпланишини таъминлайдиган ва гул ҳамда кўсакларнинг тўкилишини камайтирадиган барча агротехника тадбирларини комплекс равишда амалга ошириш жуда муҳимдир. Шу муносабат билан ғўзани озиқлантириш катта аҳамиятга эга. Ҳозир кўп колхозларда далаларга гўнг ташиб чиқарилмоқда. Бундай тажрибани мумкин қадар кенг ёйиш керак.

Ғўза чеканкасини асосан тугаллаш керак эди. Лекин кўп колхозларда бу иш суст ўтказилмоқда. Ўзаро текшириш бригадаси Наманган ва Сурхондарё областларининг бир қанча районларида шундай аҳвол рўй бераётганини кўрди.

Баъзи далаларда ўргумчак кананинг тарқалишига йўл қўйилган, ғўзанинг бундай хавфли зараркунандасига қарши кураш яхши уюштирилмаган.

Текшириш натижасида Андижон область Ойим районининг, Сурхондарё область, Ангор районининг бир қанча колхозларида ҳамда бошқа колхозларда меҳнат интизомининг қониқарсиз аҳволда бўлганлиги ва иш сифатининг паст эканлиги аниқланди. Баъзи жойларда парвариш қилинган гектарлар орқасидан қувиб, агротехниканинг қоидалари қўпол суратда бузилишига йўл қўйилмоқда.

Ўртоқ Рахматов ўзаро текшириш вақтида Тожикистон пахтакорлари бригадасининг аъзолари кўпгина колхозчилар билан, бригада бошлиқлари билан, колхоз, совхоз, МТС ва район раҳбарлари билан суҳбатлашганликларини айтди. Ўзаро текшириш бригадасининг танқидий мулоҳазалари ишчанлик билан қабул қилиниб, одатдагидек шу жойнинг ўзида аниқланган камчиликларни тугатиш учун конкрет чоралар кўрилди.

— Ўзбекистонда,— дейди пировардида ўртоқ Рахматов, — пахтадан мўл ҳосил олиш учун барча имкониятлар вужудга келтирилган. Лекин бу имкониятларни воқеликка айлантириш учун бутун кучни ғўза парваришини кучайтиришга сафарбар қилиш зарур.

Шундан кейин Туркманистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси раҳбари — Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ **А. С. Сариевга** сўз берилди. Ўртоқ Сариев йиғилиш қатнашчиларининг қарсаклари остида Ўзбекистон меҳнаткашларига туркман халқи номидан қизғин салом топширади.

Ўртоқ Сариев Ўрта Осиё республикалари Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон кўп йиллардан бери ўзаро мусобақалашиб келаётганликларини ҳамда бу йил давлатга пахта топшириш юзасидан юксак мажбурият олганликларини эслатиб ўтиб, бундай деди:

— Бу мажбуриятнинг бажарилишини таъминламоқ учун Ўзбекистоннинг партия ва совет ташкилотлари, колхозчилар, механизаторлар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари анча меҳнат сарфладилар. Кўкламда об-ҳавонинг ноқулай келганига ва сувнинг кам бўлганига қарамай, ғўза парваришининг дастлабки ойларидаёқ мўл ҳосил учун яхши негиз солинди.

Биз ўз ишларида агротехниканинг янги ютуқларини, жумладан, чигитни тор қаторлаб экиш, ғўза қатор ораларини узунасига-кўндалангига ишлаш, ғўзани барглари орқали озиқлантириш методларини, қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларига қарши курашнинг янги методларини, намунали суғоришларни қўллаётган жуда кўп илғорларни кўрдик. Буларнинг ҳаммаси бизлар учун жуда қизиқарли ва фойдали бўлди.

Туркманистонлик пахтакорлар Тошкент, Самарқанд, Бухоро областларининг ва Қорақалпоғистон АССРнинг бир қанча районларида ғўзанинг аҳволи билан танишиб чиқдилар. Ўртоқ Сариев текширишда республика ва маҳаллий партия ҳамда совет ташкилотларининг вакиллари, колхоз раҳбарлари ва колхозчи ҳамда механизаторларнинг ўзлари актив иштирок этганликларини айтди.

Текшириш вақтида ғўза парваришига, қандай қилиб ҳосил тўпланишига, ҳосилни тўла сақлаб қолиш учун қандай тадбирлар кўрилаётганига асосий эътибор берилди. Ўзаро текшириш бригадаси сувдан рационал фойдаланиш масалаларига алоҳида эътибор берди. Маълумки, Бухоро, Самарқанд областларида ва бошқа бир қанча областларда сув камчиллиги сезилмоқда ва ҳосил учун курашнинг муваффақияти мавжуд сув ресурсларидан яхши фойдаланилишига анча даражада боғлиқдир.

Кўп колхозларда ғўзани бостириб суғориш факти, бошқа бир қатор колхозларда эса, ғўзани чанқатиб қуритиб қўйиш ҳолларига йўл қўйилган. Масалан, Шофиркон районидаги Хрущев номли колхозда ғўзалар кўллатиб суғорилмоқда, маълумки, бундай суғориш сувнинг исроф қилинишига сабаб бўлади ва пахта ҳосилига салбий таъсир қилади. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ғўзани қўш эгатлаб суғориш тўғрисида қарор қабул қилган. Лекин бу қарор бажарилмаётир, суғориш техникаси қўпол суратда бузилмоқда. Меҳнат нотўғри нормалаштирилади. Суғоришда оширилган нормалар белгиланган. Бу нормаларни камайтириш керак. Уни камайтириш кўпроқ фойда беради.

Туркманистонлик меҳмонлар ўша Бухоро областида кўпгина колхозчиларнинг ишга чиқмай қолиши фактларини аниқладилар. Бундай ҳоллар пахтакорлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларнинг бўш бўлганлиги натижасидир.

Ўзаро текшириш бригадаси Самарқанд области далаларида ҳам суғоришни ташкил қилишда камчиликлар борлигини аниқлади. Масалан, Нуркой районининг Калинин номли колхозида сувдан фойдаланишда бригадаларнинг навбатчилиги белгиланган. Бу тўғри, лекин шундай ҳоллар бўладики, битта бригада бутун сувни олиб қўйиб ундан ёмон фойдаланади, бошқа бригадалар ғўзани суғориш имкониятидан маҳрум қилиб қўйилади.

Шундай қилиб, Туркманистонлик ўртоқларнинг бу ерга келиши Тожикистонлик ўртоқлар томонидан кўрсатилган камчиликлар қандай битирилаётганлигини текширувчи контролдай бўлди. Шуни айтиш керакки, бу камчиликлар ҳали тўла бартараф этилмаган. Бир қанча колхозларнинг далаларида кўп бегона ўтлар бор. Ғўза қатор ораларини сифатсиз ишлаш фактлари юз бермоқда. Ўзаро текшириш бригадаси бу хил фактларга Верхне-Волинск районидаги Свердлов номли колхозда ва бошқа баъзи колхозларда дуч келди.

Бригаданинг Қорақалпоғистонга борган аъзолари бир қанча колхозларда ғўзанинг ўсиши жуда кечикканлигини аниқладилар. Агротехниканинг қўпол суратда бузилишига йўл қўйилмоқда. Бу — жиддий сигналдир. Туркманистонлик меҳмонлар ҳали Қорақалпоғистонда турибдилар. Улар ўз мулоҳазаларини партия ва совет активига маълум қилурлар ҳамда аниқланган камчиликларни тезликда бартараф қилиш чораларини биргаликда муҳокама қилурлар.

Ўртоқ Сариев трактор паркидан тўла ва унумли фойдаланиш, тракторларнинг иш сифатини анча ошириш зарурлигини уқтириб ўтади.

Сўнгра ўртоқ Сариев бир қанча районларда ўргумчаккана тушган далалар борлигини айтди. Ўргумчакканага қарши анча актив кураш олиб бориш талаб қилинади.

Одамлар тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиш пахта учун курашнинг ҳал қилувчи даврида мўл ҳосил тўплаш учун жуда катта аҳамиятга эга. Умумий овқатланишни яхши йўлга қўйган, болалар яслиларининг ишини ташкил этган, пахтакорларга маданий хизмат кўрсатиш тўғрисида ғамхўрлик қилаётган илғор колхозларнинг тажрибасини кенг ёйиш лозим.

Ўртоқ Сариев ўз сўзининг охирида Ўзбекистон 1957 йилда давлатга уч миллион тонна пахта топшириш мажбуриятини шараф билан бажариш учун ҳамма имкониятларга эга, деб таъкидлайди.

Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ **Нуриддинов** сўзга чиқиб айтдики, қардош Тожикистон ва Туркманистон республикаларининг вакиллари областнинг барча пахтакор районларида, кўпчилик колхозлари, совхозлари ва МТС ларида бўлиб уларга бебаҳо ёрдам кўрсатдилар. Улар ғўза парваришидаги камчиликларни аниқлашга ва уларни бартараф қилиш юзасидан конкрет тадбирларни белгилашга ёрдам бердилар.

— Шуни айтишим керакки, дейди ўртоқ Нуриддинов,— ғўза парваришидаги асосий ишларда биз ўз зиммамизга юкланган топшириқларни тўла бажармадик.

Партия активининг бугунги йиғилишида шуни маълум қилиш керакки, бизда культивация, чопиқ, озиқлантириш ва суғориш ишларининг суръати июль ойининг учинчи декадасидагига нисбатан сусайган, кетман чопиғи ва кўндалангига культивация суръати айниқса пасайган.

Ўртоқ Нуриддинов дала ишларининг бориши ҳақида гапириб, областда тахминан 50-55 минг гектар ердаги ғўзаларнинг ўсиши кечикаётганлигини айтди. Далаларда ўргумчаккана бор. Бу зараркунандага қарши кураш юзасидан кўрилган чоралар етарлик бўлмади. Бу иш Пискент, Бўка, Оққўрғон, Верхне-Волинск районларида айниқса қониқарсиз ўтказилган. Область партия комитети қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларига қарши кураш соҳасида қатъий чоралар кўрди. Тошкентдан қўшимча суратда бир неча ўнлаб энтомолог мутахассислар юборилди.

Қардош республикалар пахтакорлари вакилларининг бир қанча колхозларда бегона ўтларга қарши таъсирли кураш олиб борилмаётганлиги тўғрисидаги гаплари ҳаққонийдир. Масалан, Бўка, Пискент, Оққўрғон районларида бундай ҳоллар рўй бермоқда. Шу муносабат билан область партия комитети яқин кунларда далаларни бегона ўтлардан тамомила тозалаш учун колхозчиларни сафарбар қилиш ва қўшимча равишда одамлар юбориш чораларини кўрди.

Партия ва совет органлари сув ресурсларини кўпайтириш учун тегишли чораларни кўрдилар. Областнинг кўпгина колхозларида ҳовузлар қурилиб, буларда ер ости сувлари тўпланмоқда, коллектор-зовурлардан сувни далаларга чиқариш учун насослар ўрнатилди. Лекин шу билан бирга сувдан нотўғри ва самарасиз фойдаланиш фактлари рўй бермоқда. Аҳволни тузатиб олиш учун область партия комитети пленумининг қарорига мувофиқ ҳозир обком аъзолари бошчилигида бригадалар тузилмоқда. Бу бригадалар тунги суғоришларнинг қандай ўтказилишини кун сайин текшириб турадилар, сувни тежаб-тергаб сарфлашга ёрдам берадилар.

Сўнгра ўртоқ Нуриддинов ўзаро текшириш бригадалари аниқлаганича, кўпчилик колхоз ва совхозларда ғўза парваришининг сифати паст эканлигини, бу эса ҳосилнинг камайишига сабаб бўлиши мумкинлигини айтди. Ғўза чеканкасининг сифати ҳам паст. Аниқланган камчиликларни бартараф қилиш учун культивация, кетман чопиғи, озиқлантириш ва айниқса ғўзаларни барглари орқали озиқлантириш юзасидан белгиланган топшириқларни 1 сентябргача давом эттиришга қарор қилинди. Пахтанинг етилишини тезлаштириш учун ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш чоралари кўрилди.

Ўртоқ Нуриддинов пахта ҳосилини ошириш юзасидан илгари олинган мажбуриятларни қайтадан кўриб чиқишга қарор қилган андижонлик пахтакорларнинг ташаббусини Тошкент областининг кўп колхозлари ва совхозлари якдиллик билан қўллаб-қувватлаганлиги ҳақида гапириб берди.

Пировардида ўртоқ Нуриддинов йиғилиш қатнашчиларини ҳамда Тожикистон ва Туркманистон вакилларини ишонтириб, Тошкент областининг пахтакорлари август ойининг қолган кунларида мавжуд камчиликни бартараф қиладилар ҳамда ғўзанинг ўсишидаги кечикишнинг тугатилишига эришадилар, деди.

Самарқанд область партия комитетининг секретари ўртоқ **Алимов** айтдики, Туркманистон вакиллари областда ишнинг боришини пухта ва талабчанлик кўрсатиб текшириб чиқдилар, агротехника соҳасида ҳам, меҳнаткашлар ўртасида сиёсий ишларни ташкил қилишда ҳам бир қанча камчиликларни ва нуқсонларни очиб ташладилар ҳамда бу камчиликларни бартараф қилишга ёрдам бердилар.

Самарқанд областида ғўзанинг ривожланиши жиҳатидан бу йил аҳвол оғир бўлди. 165 минг гектар пахта майдонининг қарийб 50 минг гектарида ғўзаларнинг ўсиши кечикмоқда. Анча жойларда ғўзалар қовжираб қолган. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг қарорларига мувофиқ, ғўзаларнинг ўсиши кечикаётган участкаларда ғўзани август ойида камида икки марта комплекс парвариш қилишга, ғўзалари нормал ўсаётган участкаларда эса бир ярим марта комплекс парвариш қилишга қарор қилинди. Ҳар бир колхозда, бригадада ва ҳар бир участкада ғўзанинг қандай аҳволда бўлишига қараб ўтказиладиган конкрет тадбирлар ишлаб чиқилмоқда. Айрим майдонларда ғўза парваришини 10 сентябргача давом эттириш тўғри келади. Бусиз олинган мажбуриятни бажариш учун етарлик бўладиган пахта ҳосилини тўплаб бўлмайди.

Август ойида ғўза парваришида ишлайдиган кишилар сони 6-7 минг киши, тракторлар сони 257 та кўпайтирилди. Лекин мавжуд ресурслар бу билан тугамайди. Ҳозирги вақтда областда ғўза парвариши суръатини тобора тезлаштириш чоралари кўрилмоқда.

Ўртоқ Алимов областда сувдан фойдаланиш соҳасида жуда жиддий камчиликлар борлигини эътироф этади. Кўпинча сувдан рационал фойдаланилмайди. Самарқанд областининг ташкилотлари ҳозир сувчилар сонини кўпайтириш тадбирларини кўриб ҳар бир литр сувдан тўғри фойдаланилишини кузатмоқдалар.

Анчагина бригадалар ва колхозлар бу йил тузук ишладилар ва мўл ҳосил тўпладилар. Улар андижонликлардан намуна олиб, ўз мажбуриятларини қайта кўриб чиқмоқдалар ва оширмоқдалар.

Ўртоқ Алимов Самарқанд областининг меҳнаткашлари партия ташкилотларининг раҳбарлиги остида пахта учун курашни шараф билан тугаллаш йўлида ҳамма чорани кўрадилар, деб партия-совет активини ҳамда қардош Тожикистон ва Туркманистон республикаларининг вакилларини ишонтиради.

Бухоро область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ **Романовский** айтдики, қардош Туркманистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси областнинг кўпгина районларида ва колхозларида бўлди, ғўза парваришининг бориши билан танишиб чиқди, мавжуд камчиликларни аниқлашга ёрдам берди, бу камчиликларни бартараф қилишда амалий ёрдам кўрсатди.

Меҳмонларнинг маслаҳатига мувофиқ ҳозир область колхозларида ғўзани суғориш методлари қайтадан кўриб чиқилмоқда, сувни тежаб-тергаб сарфлаш учун кураш чоралари кўрилмоқда ҳамда деярлик ҳамма жойда қўш эгатлаб суғоришга ўтилмоқда. Бундан ташқари, ғўза қатор ораларини ишлаш ва кетман чопиғи сифатини яхшилашга, ғўза чеканкасини ўз вақтида тамомлашга қарор қилинди. Суғоришни тўғри ўтказиш учун область колхозларида сувчилар сони 4 минг кишидан 12 минг кишига етказилади.

Янгийўл районидаги Ленин номли колхознинг раиси ўртоқ **Қўчқоров** бу колхозда ғўзани парвариш қилиш тажрибаси ҳақида гапириб, пахта йиғим-терими кампаниясига тайёргарлик кўриш масалаларига тўхталди. Колхозда сушилкаларни ремонт қилиш ишлари қизғин бораётир, пахтани қуритадиган майдонлар тайёрланиб, тош-тарозилар ва транспорт воситалари тахт қилинмоқда.

Республика Қишлоқ хўжалик министри ўртоқ **Муҳаммаджонов** ўз сўзини ҳосил тўплаш ва ҳосилни сақлаб қолиш масалаларига бағишлади. Бунинг учун ҳамма колхозчиларнинг дала ишларига юз процент чиқишига эришиш, ғўза қатор ораларини кўндалангига ишлашни яхши сифатли ўтказиш учун МТС ларда мавжуд бўлган трактор культиваторларидан тўла фойдаланиш зарур.

Ўртоқ Муҳаммаджонов ўз сўзида суғоришни тўғри уюштиришга алоҳида эътибор берилиши зарурлигини, ғўзанинг қуриб қолиши ва ортиқча суғорилишига йўл қўймасликни, тупроқнинг чуқур ва бир текис нам тортишига эришишни, қўш эгатлаб суғориш методини қўллаш лозимлигини айтди.

Ўртоқ Муҳаммаджонов республика Қишлоқ хўжалик министрлигининг ходимлари сувдан фойдаланишни тартибга солиш учун ўз вақтида амалий чоралар кўрмаганликларини, Бухоро ва Самарқанд областларининг колхозларига суғоришни ташкил этишда амалий ёрдам бермаганликларини эътироф этди.

Ўртоқ Муҳаммаджонов ўз сўзининг охирида, республикадаги МТС ларнинг ва қишлоқ хўжалик органларининг кўп минг кишилик коллективи олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини— Ватанга 3 миллион тонна пахта беришни таъминлайдиган миқдорда ҳосил тўплаш учун ҳамма ишларни қилади, деб ишонч билдирди.

Сирдарё район партия комитетининг секретари ўртоқ **Каримов** район колхозчилари ва механизаторлари ғўза парваришидаги қийинчиликларни қандай бартараф қилаётганликларини гапириб берди. Ўсишдан кечикаётган ғўзалари бўлган ҳар бир колхоз, далачилик бригадаси ва трактор бригадаси учун суғориш, культивация, кетман чопиғи ва озиқлантириш ишларини ўтказиш графиги тузилиб, бунда шу ишларнинг ҳаммасини 1 сентябргача бажариш кўзда тутилган.

Ўртоқ Каримов Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги шарафига район бўйича олинган мажбуриятлар бажарилади, деб Сирдарё райони пахтакорлари номидан ваъда берди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Н. А. Муҳитдинов** минбарга чиқади.

— Туркманистон ва Тожикистон пахтакорларининг вакиллари,— дейди ўртоқ Муҳитдинов,— пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашнинг энг масъулиятли, ҳал қилувчи даврида республикамизга келдилар. Улар область, районларда, колхоз ва совхозларда бўлиб, пахта учун курашда йўл қўйилган жиддий хатоларни тузатишда бизга жуда катта амалий ёрдам кўрсатдилар ва қимматли маслаҳатлар бердилар. Ана шу маслаҳатларни амалга ошириш рўй берган нуқсонларни тузатишимиз учун имконият туғдиради.

Ўртоқ Муҳитдинов кўрсатган ёрдамлари учун Ўзбекистон КП Марказий Комитети, республика ҳукумати номидан, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари номидан Тожикистон ва Туркманистон вакилларига ташаккур изҳор қилади.

Ўртоқ Муҳитдинов ўз нутқида айтадики, бизнинг мамлакатимиз ҳозирги вақтда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллигини муносиб кутиб олишга зўр ғайрат билан тайёрланмоқда. Умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган Ўзбекистон меҳнаткашлари ўз ишларида баъзи ижобий натижаларга эришдилар ва Октябрь революциясининг шонли йиллигини яхши кўрсаткичлар билан кутиб олиш учун курашмоқдалар. Саноат ходимлари 7 ойлик планни 103 процентга етказиб бажардилар ва пландан ташқари 401 миллион сўмлик маҳсулот бердилар. КПСС Марказий Комитети иқтисодий маъмурий районларни тузиш соҳасида кенг миқёсда ташкилий ишларни бажарганлиги ва бу районларда Халқ хўжалиги кенгашларининг тузилганлиги натижасида саноатни ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришилди. Ана шу районларда Халқ хўжалиги кенгашлари тузилиши тамомила муносиб бир тадбир бўлди ва қисқа вақт ичида яхши натижалар берди. Саноат ходимлари йиллик планни муддатидан илгари бажарибгина қолмай, балки пландан ташқари 1 миллиард сўмлик маҳсулот бериш учун ҳам барча имкониятларга эгадирлар. Ўзбекистон товар обороти соҳасида илгари доим орқада қолиб келар эди, шу йилнинг 7 ойи ичида эса бу соҳада Совет Иттифоқидаги илғор республикалар қаторига ўтди. Савдо ходимлари бу йил 2,5 миллиард сўмлик кўпроқ товар сотишлари керак.

Республикадаги қурилиш ташкилотларининг ишларида анча катта силжишлар рўй берди. Йилнинг биринчи ярмида чиқарилган капитал маблағ 1 миллиард 446 миллион сўмни ташкил этди ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 23 процент кўпайди. 6 ой ичида 135 минг квадрат метр ёки ўтган йилдагига нисбатан 35 процент кўпроқ уй-жой фойдаланишга топширилди. Фарғона қурувчилари ажойиб ташаббус кўрсатдилар. Улар Партия ва Ҳукуматнинг уй-жой қурилиши тўғрисидаги қарорига жавобан, уй-жой қурилиши йиллик планини Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги кунигача бажаришдан иборат социалистик мажбурият олдилар. Республиканинг бошқа шаҳарларида ҳам ана шу ташаббусни кенг қўллаб-қувватлаш керак.

Ўтган 7 ой мобайнида темир йўл, автомобиль, ҳаво транспорти корхоналари ва тош йўллар қурилиши корхоналари чакки ишламадилар. Халқ хўжалигининг ана шу тармоқларида 7 ойлик план барча кўрсаткичлар бўйича ошириб бажарилди.

Сўнгра ўртоқ Муҳитдинов республиканинг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш масалаларига тўхталиб ўтади. Ўртоқ Муҳитдинов айтадики, бу йил экиш плани, қоракўл тери ва пилла тайёрлаш юзасидан берилган топшириқ ошириб бажарилди. Ўзбекистоннинг ғалла топшириш планини муддатидан илгари бажариши тўғрисида 5-6 кундан кейин рапорт бериши, сут тайёрлаш планини 1 сентябргача, гўшт ва жун тайёрлаш планини 1 октябргача бажариши учун бутун чоралар кўрилмоқда.

— Бу ерда сўзга чиққан ўртоқлар,— деди ўртоқ Муҳитдинов,— бизда қийинчиликлар бўлганлиги ҳақида тўғри гапирдилар. Аммо қишлоқ хўжалигида бутун йил бўйи қийинчиликлар рўй бермаса ғалати бўлур эди. Бизда ҳар йили ёз фаслида ёки кузда, ёҳуд кўклам фаслида қийинчиликлар бўлиб туради. Бу қийинчиликларни бартараф қилиш керак. Бу йил кўкламда об-ҳаво шароити ноқулай келди, июнь, июль, август ва сентябрь ойлари пахта етиштириш учун жуда катта қулайликлар туғдиради. Кишилар ақл-идрок билан ижодий меҳнат қилган жойларда қийинчиликлар ҳам муваффақиятли суратда бартараф қилинади. Биз, республика партия активини ва Тожикистон ҳамда Туркманистон вакилларини ишонтириб айта оламизки, Ўзбекистон меҳнаткашлари халқ хўжалигининг барча тармоқлари бўйича ўтган йилги планни қандай бажарган бўлсалар, вазиятнинг қандай бўлишидан қатъи назар, бу йилги планни ҳам бажарадилар ва пахтакорларнинг ўртоқ Н. С. Хрущев қатнашган XII қурултойида қанча ваъда қилган бўлсалар, давлатга шунча пахта топширадилар. (Қарсаклар).

Ҳозир пахта учун курашнинг энг ҳал қилувчи даври келди. Биз, Тожикистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Раҳматовнинг ва Туркманистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Сариевнинг ўз нутқларида айтган танқидий фикрларига тамомила қўшиламиз. Биз уларнинг берган тавсиялари ва маслаҳатларини маъқуллаймиз ҳамда ана шу тавсия ва маслаҳатларни 15-20 кун ичида амалга оширишга ҳаракат қиламиз. Августнинг қолган кунлари ичида ва сентябрнинг биринчи декадасида биринчидан, ҳосил тўплаш, иккинчидан, тўпланган ҳосилни сақлаб қолиш ва учинчидан, пахтанинг барвақт пишиб етилишини таъминлаш керак.

Ўртоқ Муҳитдинов пахта тайёрлаш планини бажариш муддатлари ҳақида гапириб айтадики, кўпгина областлар, районлар, колхозлар ва совхозларнинг пахта тайёрлаш планини Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги кунигача бажариш ҳақида рапорт беришларига эришмоқ керак.

— Биз,— деди ўртоқ Муҳитдинов, —сентябрь ойида давлатга 1 миллион 300 минг тонна, Октябрь ойида 1 миллион 400 минг тонна пахтани топширишни, пахтанинг қолган қисмини—салкам 300 минг тонна пахтани ноябрь ойининг бошида топширишни ўз олдимизга вазифа қилиб қўймоғимиз керак. Бу вазифани бажариш учун барча имкониятлар мавжуддир. Ўзбекистон 1950 йилнинг сентябрь ойида 958 минг тонна, 1955 йилнинг сентябрь ойида 996 минг тонна, 1956 йилнинг сентябрида эса 1 миллион 277 минг тонна пахта топширган эди. Бу йил ғўзанинг ривожланиши бирмунча кечикишига қарамай, кўпгина район ва областлар сентябрь ойидаёқ ўтган йили ва ундан аввалги йилнинг сентябридагига нисбатан кўпроқ пахта топшира оладилар.

Бунинг учун нима қилмоқ керак? Республикада уч юз минг гектар ердаги ғўзанинг ривожланиши ғоят кечикмоқда. Ана шу участкаларга қўшимча равишда одамлар ажратиш, қолоқ колхозларга зарур моддий-техника ёрдами кўрсатиш керак, токи ғўза нормал ўссин. Шу билан бирга пахтанинг барвақт етилишини ҳам таъминлаш зарур. Бунинг учун ҳамма ерда чеканка қилиш керак. Ҳатто Фарғона ва Андижон каби илғор областларда чеканка қилиш юзасидан берилган топшириқ ошириб бажарилди, деб маълумот берилган бўлса ҳам ана шу муҳим агрономия тадбири сифатли ўтказилган бирорта ҳам участкани кўрмаймиз. Бунинг учун қишлоқ хўжалик мутахассислари кўпроқ айбдордир. Улар чеканканинг сифатсиз ўтказилишига йўл қўймаслик учун ўз вақтида тегишли чораларни кўрмадилар. Мутахассислар колхозчилар билан бирга учаскаларда бўлишлари керак, токи 5 кун ичида ҳамма жойда чеканканинг сифатли ўтказилиши таъминлансин.

Тожикистон, Туркманистон ва Ўзбекистон олимлари—Уеваткин, Иванов ва бошқа ўртоқлар пахтачилик ҳақидаги фанни ривожлантиришга катта ҳисса қўшдилар. Улар ғўзани барги орқали озиқлантиришдан иборат илғор усулни умумлаштириб, бу масалани давлат аҳамиятига эга бўлган даражага кўтардилар. Ана шу муҳим агротехника усулини илгари мўлжалланганидек бир миллион гектар майдонда эмас, балки 1 миллион 200 минг гектар майдонда қўллаш керак. Масалан, Фарғона областида 100 минг гектар ердаги ғўзани барги орқали озиқлантириш керак эди, амалда эса 125 минг гектар майдонда, иккинчи марта эса 35 минг гектар майдонда ғўза барги орқали озиқлантирилди. Бу эса ҳосилни оширишнинг асосий резервларидан биридир.

Ўртоқ Муҳитдинов пахтанинг пишиб етилишини тезлаштириш билан боғлиқ бўлган масалаларга алоҳида эътибор берди. Бир қанча районларда сизот сувларнинг юза бўлиши оқибатида ғўзанинг ўсиши кечикмоқда. Шу сабабдан ҳозирнинг ўзидаёқ коллектор-зовур шохобчаларини тозалаш учун зарур миқдорда механизмлар ва бошқа кишиларни сафарбар қилмоқ керак.

Сўнгра ўртоқ Муҳитдинов пахта териш ва тайёрлашга ўз вақтида ҳозирлик кўриш зарур эканлиги ҳақида гапирди. Сушилка хўжалигини тартибга солиш ишлари ҳанузгача суст олиб борилмоқда. Республикага кўмир келтириш масаласи билан шу вақтгача ҳеч ким жиддий суратда шуғулланмаётир. Ҳозирги вақтда ана шу масалаларнинг ҳаммасини колхозларда, совхозларда эмас, балки Халқ хўжалиги кенгашларида, министрликларда ва бошқармаларда, область партия ва совет ташкилотларида ҳал этиш керак. Пахтани ялпи териш ва тайёрлаш бошланишига қадар республиканинг тамомила тайёр ҳолда бўлишини учун қўшимча тадбирларни амалга ошириш керак.

Шу нарса қувончлики, кўпгина районлар ва областлар ўз имкониятларини чамалаб кўриб, пахта ҳосилини кўпайтириш юзасидан қўшимча социалистик мажбурият олмоқдалар. Андижон областининг колхозчилари худди шундай қилдилар. Улар аввалги мажбуриятларда белгиланганидан 20 минг тонна кўпроқ пахта топширишга қарор бердилар.

Ўртоқ Муҳитдинов Ўзбекистон меҳнаткашлари номидан гапириб, Тожикистон ва Туркманистон пахтакорларига ва барча меҳнаткашларига катта муваффақиятлар тилади ва уларни ишонтириб айтдики, Ўзбек халқи ғўза парвариши соҳасида зўр ғайрат билан ишлаш, халқ хўжалигининг барча тармоқларида қолоқ участкаларни илғорлар даражасига кўтариш ва партия олдида, ҳукумат олдида, Совет Иттифоқи халқлари олдида ўз бурчини шараф билан бажариш учун бутун чораларни кўради.

— Ўзбек халқи,— деди ўртоқ Муҳитдинов,—бу йил тожиклар ва туркманлар билан бирга давлатга камида 4 миллион тонна пахта топшириш учун бутун чораларни кўради. (Қарсаклар).

Тожикистон ва Туркманистон ССР пахтакорлари вакиллари ўзаро текшириш бригадаларининг иш якунларига бағишланган республика партия активи йиғилишида тегишли қарор қабул қилинди. (ЎзТАГ).

Августнинг қолган кунларида астойдил ишлаб, кўсакка-кўсак қўшиш учун курашайлик!

Август ойида июлдагидан ҳам яхши ишлаш учун курашмоқдалар

Ўтган йили районда қандай камчилик ҳақида гапириладиган бўлса, биринчи навбатда Сталин номли колхоз тилга олинарди. Лекин бу йил аҳвол ундай эмас. Колхозчилар республикамизда 3 миллион тонна пахта етиштириш учун олиб борилаётган умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшиш учун, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги кунини меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун, 480 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил етиштириш учун астойдил курашмоқдалар.

Колхоз аъзолари июль ойининг охиригача ғўза парвариши соҳасида ёмон ишламадилар. Шу муддатгача 200 гектардан ортиқ ердаги ғўза беш марта чопиқ қилинди. Беш марта от ва трактор культивацияси ўтказилди. Ғўзани учинчи марта суғориш давом этмоқда. 305 гектар ердаги ғўза учинчи марта минерал ўғит билан озиқлантирилди. Бундан ташқари, биринчи марта 218 гектар, иккинчи марта 275 гектар, учинчи марта 87 гектар ғўзага суюқ аммиак солинди. 350 гектар ердаги ғўза эса самолёт ёрдамида баргидан озиқлантирилди.

Бу йилги об-ҳаво шароитида колхозда ҳамма майдонлардаги ғўза текис ривожланмади. Айрим ерлардаги ғўза кеч амалга кирди. Шунинг учун колхоз правлениеси ва партия ташкилоти томонидан тузиб чиқилган тадбирларга асосан ривожланишдан орқада қолган ғўзалар алоҳида парвариш қилинди. Бочкалар билан ташиб чиқарилган 90 тоннага яқин маҳаллий ўғит, 200 тоннадан ортиқ гўнг аралаштирилиб, ғўзаларга сув билан оқизилди.

Июль ойи охиригача ана шу тадбирларни амалга оширган колхоз аъзолари асосий майдонлардаги ҳар туп ғўзада 5-6 тадан тўқ кўсак ҳосил қилишга эришдилар.

— Бироқ шу кунгача бажарилган ишлар, — деди колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Расул Муротов. — бизни сира қаноатлантира олмайди. Нега деганда, бу йилги юкимиз анча оғир. Қилган ишимиз эса ҳали мажбуриятимизни қоплайдиган даражада эмас. Ўзбекистон КП Марказий Комитети бизнинг олдимизга август ойида ҳар туп ғўзада энг камида 10 тадан тўқ кўсак бўлишини таъминлаш вазифасини қўйди. Колхозимиз аъзолари ана шу вазифани тўла бажариш учун август ойида ҳам худди июль ойидагидек меҳнат қилиш, ғўза парваришини қизғин давом эттиришга қарор қилдилар. Улар ана шу мақсад билан барча майдонлардаги ғўзаларни яна бир ярим марта чопиқ қилиш, 1,5 марта культивация ўтказиш, ғўзани қўшимча озиқлантириш, ҳашаротга қарши кураш ва бошқа шу каби тадбирларни амалга ошириш ҳаракатидалар.

Дала шийпонларида ва далада колхозчиларга қулай иш шароити яратилди. Уларга мунтазам равишда иссиқ овқат қилиб берилмоқда. Болалар боғчаси ва яслиларининг аҳволи яхшиланди. Колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар ҳам кучайтириб юборилди. Уларга ҳар ўн кунда бир марта кинофильм кўрсатилмоқда. Ҳамма дала шийпонларига радиоприёмниклар ўрнатилган. Деворий газеталар, «Жанговар варақа» лар вақти-вақти билан чиқарилиб турибди.

Колхозда август ойи тадбирларини тўла амалга ошириш учун ҳозир далаларда 525 колхозчи, 7 «универсал», 14 та от культиватори ва 3 жуфт ҳўкиз ишлаб турибди.

Колхоз химизаторлари 7 та қўл аппарати, 1 та ОДН, 2 та ОВЕН ва 1 та Панама машиналари билан ғўза зараркунандаларига қарши кураш олиб бормоқдалар. Ҳосилни ҳашаротдан сақлаб қолиш тадбирларини амалга оширмоқдалар.

Ғўзани қўшимча озиқлантириш учун 2 та бочка ортилган 7 та оддий арава билан маҳаллий ўғит ташиш давом этмоқда. Бочкали аравада ишлаётган Сафонов, Тошматов ўртоқлар кунлик топшириқни ортиғи билан бажариб, ҳосилга-ҳосил қўшиш учун муносиб ҳисса қўшаётирлар.

Ҳозир илгаригига нисбатан сув камчил бўлиб қолди. Бундан ташқари, сувнинг энг этагига жойлашган бу колхоз ерларига мавжуд ариқлардан сувнинг етиб келиши анча қийинлашиб қолди. Чунки ариқ бўйларида ўтлар ўсиб, лойқа босиб қолган. Шунинг учун сувдан тежамли фойдаланиш мақсадида ариқ ва ички каналлар қайтадан тозалаб чиқилди. Сув йўллари яхшиланди.

Август ойида сувдан тўғри фойдаланиш, айниқса, катта аҳамиятга эга. Шу кеча-кундузда сувчилик қилаётган Муҳаммадқул Жўрабоев, Ғиёсиддин Жалолов, Қодирхўжа Турсунов, Пирмат Тошматов, Абдураззоқ Отажонов, Соли Тешабоев сингари 12 коммунистнинг ҳар бири август ойи давомида 17 гектардан ердаги ғўзани суғориш мажбуриятини олиб, ўз аҳдларининг уддасидан чиқиш учун астойдил ишламоқдалар.

Умуман, бу ерда ҳар бир колхозчи август ойида 50-55 тадан меҳнат куни ишлаш, ҳар бир универсалчи 170-175 гектар ердаги ғўзани культивация қилиб бериш учун ҳаракат қилаётир. Механизаторлардан Носиров ва Султонов ўртоқлар «универсал»ларнинг бетўхтов ишлашини таъминлаб, пахтакорларнинг ҳурматига сазовор бўлаётирлар.

Колхозда ғўза парваришини кучайтириш билан бирга хўжаликнинг бошқа тармоқларига ҳам алоҳида эътибор бериляпти. Шу кунларда 60 киши ем-хашак тайёрлаш, силос бостириш, маккажўхори ўриш ва уни ташиш билан банд. Ҳозиргача колхозда 200 тоннадан кўпроқ силос тайёрланди.

Умуман, Чиноз районидаги Сталин номли колхоз (раиси Э. Сотиболдиев) аъзолари бу йил пахтадан мўл ҳосил олиш учун ҳормай-толмай ишламоқдалар, чорвадан ўтган йилга нисбатан кўпроқ фойда олиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Ғўза парвариши соҳасида август ойи учун белгиланган тадбирлар изчиллик билан амалга ошириляпти.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Сирдарё районидаги Тарас Шевченко номли колхознинг социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тилов Маманов бошлиқ бригада аъзолари ҳар гектар ердан 50 центнердан пахта ҳосили етиштириш учун курашмоқдалар. Улар ғўза парвариши ишларини қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш билан боғлаб олиб бормоқдалар. **Суратда:** ғўзага дори сепилмоқда.

Қ. Розиқов фотоси, (УзТАГ фотохроникаси).

Ғўза тупларида кўсак мўл бўлсин учун

«Озод» колхозининг аъзолари мўл ҳосил учун курашни қизғин давом эттирмоқдалар. Август ойида ҳам ғўза парваришини сира бўшаштирмасдан, ҳар туп ғўзада камида 10-12 тадан бўлиқ кўсак бўлишини таъминлаш учун курашилаяпти.

— Олинган социалистик мажбуриятни Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги кунигача бажарамиз.

— Механизаторлар билан мустаҳкам ҳамкорликда ишлаб, йиғим-теримни ҳам пухта тайёргарлик билан кутиб оламиз.

Колхоз аъзолари, механизаторлар ана шу мақсадга эришиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти колхозчиларнинг унумли ишлаши учун барча шароитларни яратиб берган: далада икки маҳал иссиқ овқат ташкил қилинди, болалар яслиси ва боғчаси ишлаб турибди.

Колхознинг ўртоқ Сайидволи Холиқов бошлиқ бригадаси ғўза парваришида олдинда бормоқда. Бригада аъзолари ҳозирга қадар 60 гектар ердаги ғўзани тўрт марта комплекс парваришдан чиқардилар: ҳар туп ғўзада 10-11 тадан кўсак бор. Бу ерда тунги суғориш уюшқоқлик билан ўтказилаётир. Бунинг учун тажрибали сувчилар ажратилган.

Колхоз аъзолари ваъдани бажариш учун курашиб, ғўза парваришининг сифатли ўтказилишига эришмоқдалар.

Т. СУЛАЙМОНОВ,
Оққўрғон райони.

Илғор бригадаларда

Қуйи Чирчиқ районидаги «Коммунизм» колхозининг ўртоқ Юхай Ки Хван бошлиқ бригадаси 77 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 130 центнердан каноп пояси олиш учун курашмоқда. Илғорлар ўсимликни меҳр билан парвариш қилиб, суғориш, культивация ишларини ўз вақтида ўтказмоқдалар. Шу кунга қадар ўсимлик уч марта комплекс парваришдан чиқарилди. Бригада аъзолари шу кеча-кундузда экинни 4-марта парвариш қилмоқдалар.

Бу ерда меҳнат интизоми мустаҳкам йўлга қўйилган, бригадир ва звено бошлиқлари ишнинг сифати устидан доим контроллик қилиб турадилар. Мустаҳкам интизом, меҳнатни тўғри ташкил эта билиш самарали натижалар бермоқда: бригаданинг барча майдондаги каноп ва жут ўсимлиги яхши ривожланмоқда, мўл ҳосилдан дарак бераётир.

Ҳосил тўплаш ойи олдидан бошланган ўзаро социалистик мусобақада сувчилардан Ким Анатолий, Ан Григорий, Дон Ен каби ўртоқлар олдинда бормоқдалар.

Райондаги «III Интернационал» колхозининг ўртоқ Цой Иван бошлиқ бригада аъзолари ҳам каноп ва жут экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун астойдил меҳнат қилаётирлар.

Қ. ПЕРШЕЕВ,
Г. ПАК.

Илғорлар ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар

(Газетхонлар хатига обзор)

Ҳосилга-ҳосил қўшиш ойлиги ҳисобланган августнинг биринчи 10 кунлиги тамом бўлди. Ҳар бир минут, ҳар бир соатнинг қадрига етиб мавжуд куч, техника воситаларидан ўз ўрнида, унумли фойдалаётган илғор колхоз ва совхозлар ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар ва бу соҳада қувончли натижаларни қўлга киритаётирлар.

Олдимизда редакцияга бугун келган хатлардан бир дастаси. Конвертларни очар эканмиз, кечалари мижжа қоқмай ғўзага ҳаёт суви бахш этаётган сувчилар, ғўза қатор ораларини сифатли культивация қилиб, мўл ҳосилга пухта замин ҳозирлаётган механизаторлар, халқ, Ватан олдида берган ваъдаларини амалда бажариш учун астойдил меҳнат қилаётган бригадир ва звено бошлиқлари тўғрисида завқ-шавқ билан ёзилган хабар ва мақолаларни ўқиймиз.

Сирдарё районидаги «Ҳақиқат» колхозининг аъзолари, — дейди шу колхоздан хабар ёзган **Э. Раҳмонов, Ч. Илёсов** ўртоқлар, — ишни Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «1957 йил август ойида ғўза парваришини ўтказиш ҳақида» деб чиқарган қарори асосида ташкил этиб ғўза парваришини тинмай давом эттирмоқдалар. Колхознинг ўртоқ С. Ғофуров бошлиқ бригадаси ғўза парваришида, айниқса, яхши натижаларга эришмоқда. Бригаданинг 52 гектар ердаги ғўзалари мўл ҳосилли бўлиб ривожланаётир. Илғорлар ҳар гектар ердан 42 центнердан ҳосил топшириш юзасидан олган мажбуриятларини ортиғи билан бажариш учун культивация, чопиқ, суғориш ишларини ўз вақтида ўтказиш билан бирга ишнинг сифатли бўлишига ҳам эришмоқдалар: ҳар туп ғўзада 9-10 тадан тўқ кўсак бор». Газетхонлардан **З. Ортиқов, Ж. Эсонтўраев, Қ. Кенжаев, Н. Рустамов** ўртоқлар юборган хатларни ўрганимизда ҳам шу райондаги «XIX партсъезд». Т. Шевченко номли, Охунбобоев номли колхозлар пахтакорларининг фидокорона меҳнати тўғрисидаги сўзларни ўқидик.

Мирзачўл — областимиздаги йирик пахтакор районлардан ҳисобланади. Район пахтакорлари қардош Тожикистон пахтакорларининг маслаҳатини амалга ошириб, август ойида ривожланишдан орқада қолган ғўзаларни парвариш қилиш соҳасида баъзибир ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Шу райондаги «Октябрь», «Коммуна», Василевский номли, Ворошилов номли, Жданов номли, Ленин номли колхозлардан бизга хабар ёзиб юборган **Б. Сувонов, О. Отажонов, Н. Рустамов, Т. Қозоқбоев, Р. Ярашева, Т. Боймирзаев, А. Султонов, Х. Султонов** ўртоқлар юқоридаги хўжаликларнинг илғор бригада ва звеноларида шу кунларда мўл ҳосил учун кураш бутун чоралар билан кучайтириб юборилган, дейдилар. Масалан, Василевский номли колхознинг ўртоқ Абдуллаев бошчилик қилаётган учинчи бригадасини олайлик. Бригада аъзолари 120 гектар майдондаги ғўзаларни сифатли чеканкадан чиқардилар, ҳар гектар ердан 38 центнердан ҳосил етиштириш юзасидан олинган мажбуриятга яраша ҳосил тўплаш учун ғўза парваришини давом эттирмоқдалар.

Оққўрғон районидаги Жданов номли колхоздан хат ёзган ўртоқ **Т. Ўрунов** ўз хабарига «Август ойида янада кўпроқ кўсак тўплаш учун» деб сарлавҳа қўйибди. Бу бежиз эмас. Жданов номли колхоз аъзолари ғўзаларни бир неча бор комплекс парваришдан чиқардилар, мўл ҳосил тўплашга эришмоқдалар. Ўрта ҳисоб билан ҳар туп ғўзада 8-10 тадан кўсак етиштирилган.

— Колхоз аъзолари, — дейди,— ўртоқ Т. Ўрунов, бундай ютуқларга механизаторлар билан мустаҳкам ҳамкорликда ишлаб, барча дала ишларини бир-бирига боғлаб ўтказаётганликлари туфайли эришаётирлар. Улар бу ютуқларни мустаҳкамлаш, ҳар туп ғўзада яна қўшимча равишда 2-4 тадан кўсак етилтириш ва бу кўсакларни тўла сақлаб қолиш учун курашмоқдалар.

Шунингдек, райондаги Охунбобоев номли, Тельман номли колхоз аъзолари ҳам ғўза парваришини намунали олиб бормоқдалар, мўл ҳосил етиштириш учун барча зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар. Газетхонлардан **М. Ойдинов, М. Канзафаров** ўртоқларнинг бизга юборган хатларида ана шу юқоридаги колхоз аъзоларининг шу кечаю-кундузда суғориш чопиқ, культивация, чеканка ишларини қандай ўтказаётганликлари тўғрисида жуда кўп фактлар келтирилган.

Ҳалол меҳнат самараси

«Ленинобод» колхози аъзолари ишни Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «1957 йил август ойида ғўза парваришини ўтказиш ҳақида» деб чиқарган қарори асосида ташкил этиб, ғўза парваришида яхши натижаларга эришмоқдалар.

Масалан, коммунист ўртоқ Тилла Баятов бошлиқ бригада аъзоларининг ишини олайлик. Бу бригадада ўтган йили ҳар гектар ердан 34 центнердан пахта ҳосили етиштирилиб, бригада бошлиғи ўртоқ Баятов Ленин ордени олишга сазовор бўлган эди. Фидокор пахтакорлар бу йил ҳам илғорликни қўлдан бермаслик, яъни 64 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Улар ана шу мақсадда культивация, чопиқ, суғориш, озиқлантириш ишларини бир-бирига боғлаб олиб бормоқдалар. Ҳалол меҳнат яхши натижа бераётир. Бригаданинг ҳар туп ғўзасида ўрта ҳисоб билан 10-12 тадан бўлиқ кўсак бор.

С. ҲАМРОЕВ,
Бўка райони.

Сувдан унумли фойдаланаётирлар

— Ҳозирги кунларда ҳосилнинг тақдири кўп жиҳатдан сувчиларга боғлиқ эканлигини яхши биламиз,— деди бригада бошлиғи ўртоқ Омон Дастонов, — шунинг учун ҳам биз сувдан унумли фойдаланиб, ғўзаларимизни қондириб суғоришга ҳаракат қилмоқдамиз. Илғор сувчиларимиздан М. Тошбоев, Э. Нажмиддинов каби ўртоқлар ўз вазифаларини яхши бажариб, кунига 1,25-1,5 гектар ердаги ғўзани суғормоқдалар.

Верхне-волинск районидаги Шверник номли колхознинг ўртоқ Дастонов бошлиқ бригадасида ҳақиқатан ҳам суғориш ишлари яхши уюштирилган. Шунингдек, бригада аъзолари культивация, чопиқни ҳам ўз вақтида сифатли ўтказишга ҳаракат қилмоқдалар. 87 гектар ердаги ғўза ҳозирга қадар 3 марта кўндалангига, 4 марта узунасига культивация қилинди ва 4 марта чопиқдан чиқарилди. Қондириб суғорилаётган, сифатли парвариш қилинаётган ғўза тупларида мўл ҳосил тўпланмоқда. Бригада аъзолари ҳар гектар ердан 32 центнердан «оқ олтин» топшириш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш учун ғўза парваришини тўхтовсиз давом эттиришаяпти.

С. ДАУЛБОЕВ.

Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатининг буюк ҳаётбахш кучи

Республикамиз меҳнаткашлари мамлакатимиздаги барча қардош халқлар билан биргаликда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 40 йиллигини иқтисодий, сиёсий ва маданий соҳаларда янгидан-янги ғалабалар билан кутиб олмоқдалар. Совет Иттифоқининг барча халқлари каби ўзбек халқининг ҳам совет ҳокимияти йилларида қўлга киритган ғалабалари партиямиз ленинча миллий сиёсатининг ҳаётбахш кучини яққол намойиш қилиб кўрсатмоқда.

Маркс ва Энгельс ишларининг гениал давомчиси улуғ Ленин марксизм принципларига тамомила суянгани ҳолда янги тарихий шароитда рус марксистларига бошчилик қилиб, янги типдаги партияни — ишчилар синфининг интернационалистик партиясини тузди ва камолатга етказди. Ленин, миллатчиликнинг ҳар қандай кўринишларига қарши муросасиз курашиб, рус ва халқаро ишчилар ҳаракати, мустамлака ва қарам халқларнинг миллий-озодлик ҳаракати тажрибасини умумлаштириш асосида Коммунистик партиянинг миллий масалага оид илмий программаси ва сиёсатини ишлаб чиқди. Бу программа ва сиёсатнинг асосий қоидалари РСДРП II съездида қабул қилинган партия программасидаёқ ўз ифодасини топган эди.

Коммунистик партиянинг миллий масалага оид программаси ва сиёсати В. И. Лениннинг «Миллий масала тўғрисида танқидий мулоҳазалар», «Миллатларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи тўғрисида» деган ва бошқа асарларида баён этилди ва ривожлантирилди. Ленин партия программаси асосий принципларини ишлаб чиқаётганда миллий масала пролетар революцияси ва пролетариат диктатураси умумий масаласининг таркибий қисми эканлиги ҳақидаги марксистик қоидага амал қилди. Бу принципларнинг асосий моҳияти ҳар бир миллатнинг ҳатто алоҳида давлат бўлиб ажралиб чиқишгача ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини эътироф қилишдан иборат.

Миллатларнинг ажралиб чиқишгача ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи пролетариат партияси миллий программасининг бош принципи бўлиб, ҳар қандай миллий зулм ва зўравонликка қарама-қаршидир. Бу ҳуқуқ миллатлар ўртасидаги ўзаро ишончсизлик ҳисларини йўқотади; улар ўртасида дўстлик ва ихтиёрий ҳамкорлик учун замин ҳозирлайди. «Биз, миллатларнинг ихтиёрий иттифоқини, — бир миллатнинг иккинчи миллат устидан ҳеч қандай зўрлигига йўл қўймайдиган иттифоқини истаймиз, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — мутлақо тўла ишончга, қардошларча бирликни очиқ ва равшан тушуниб олишга, тўла ихтиёрийлик асосида келишувга асосланадиган иттифоқни истаймиз». (Асарлар, 30 том, 315 бет).

Миллат тўғрисидаги марксча-ленинча назария билан қуролланган Коммунистик партия пролетар интернационализми принципларига оғишмай амал қилиб, Ватанимиз меҳнаткашларини улуғ рус ишчилар синфи теварагида бирлаштирди ва уларни оламшумул-тарихий ғалабага олиб келди. Рус ишчилар синфи партиямиз раҳбарлигида барча миллат меҳнаткашлари оммасига бош бўлиб, 1917 йилда помешчик-капиталистлар ҳокимиятини ағдариб ташлади, миллий зулм, тенгсизликни тугатиш вазифасини дунёда биринчи марта ҳал қилган Совет ҳокимиятини ўрнатди.

1917 йил ноябрда эълон қилинган «Россия халқлари ҳуқуқларининг декларацияси» Совет ҳокимиятининг миллий масаладаги биринчи муҳим ҳужжати эди. Бу ҳужжатда халқларнинг миллий зулмдан абадий озод этилганликлари эълон қилиниб, уларнинг тенглиги ва суверенлиги, ҳатто ажралиб чиқиб мустақил давлат тузишгача ўз тақдирини ўзлари белгилаш ҳуқуқига эга эканликлари; ҳар қандай миллий ва миллий-диний имтиёз ва чеклашларнинг бекор қилинганлиги; мамлакатимиздаги барча халқлар, миллатлар, миллий гуруҳ ва ирқлар эркин ривожланиш ҳуқуқига эга эканликлари ўз ифодасини топган эди.

Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатни амалга оширабориб, мамлакатимиз халқларини давлат йўли билан бир-бирига яқинлаштириш ҳамда уларнинг ҳамкорлик қилиш шаклларини ишлаб чиқди. Россия Совет республикаси миллий республикаларнинг федерацияси сифатида ҳамда озод миллатларнинг эркин иттифоқи асосида тузилди. РСФСР кўп миллатли Совет давлати қурилишининг негизи бўлди. РСФСР дан кейин УССР, ЗСФСР ва БССР ташкил топди.

1922 йилнинг декабрида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ташкил этилиши Коммунистик партия миллий программаси ҳаётий кучининг жуда буюк тантанаси бўлди. Бу улуғ ишнинг амалга оширилиши натижасида мамлакатимиздаги барча халқларнинг иқтисодий ва маданий жиҳатдан ҳар тарафлама юксалишлари учун, шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятнинг гуллаб-яшнаши учун чексиз имкониятлар вужудга келди.

Партиямиз X ва XII съездларининг миллий масала юзасидан қабул қилган қарорларида ўтмишда эзилиб, орқада қолган халқларнинг хўжалик ва маданий тенгсизлигини тугатиш, уларга иқтисодий, сиёсий ва маданий тараққиёт жиҳатидан бирмунча олдинга кетган Марказий Россияга етиб олишлари учун ҳар тарафлама ёрдам бериш вазифаси қўйилган эди. Бу тарихий вазифа ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини янада мустаҳкамлаш асосида, рус ишчилар синфининг биродарона самимий ёрдами натижасидагина бажарилиши мумкин эди. «... Қолоқ мамлакатлар, — деган эди В. И. Ленин,—илғор мамлакатларнинг пролетариати ёрдами билан, капиталистик тараққиёт босқичини четлаб ўтиб, совет тузумига ва тараққиётнинг муайян босқичлари орқали коммунизмга ўтишлари мумкин...» (Асарлар, 31 том, 247 бет). Коммунистик партия ана шу ленинча назария билан қуролланиб, РКП(б) X-XII съездларининг қарорлари асосида мамлакатимиз халқларининг миллий тенгсизлигини ҳамда ўтмишдан мерос бўлиб қолган иқтисодий ва маданий қолоқлигини тугатиш, бинобарин тараққиётнинг капиталистик босқичини босиб ўтмаган собиқ четка ўлкалардаги халқларни хўжаликнинг патриархал-феодал формаларидан тўғридан-тўғри социализмга ўтказиш соҳасида жуда катта ишлар олиб борди. Коммунистик партия мамлакатни индустрлаш ва қишлоқ хўжалигини коллективлаш, маданий революция қилиш йўлини қатъият билан амалга ошириб, бу тарихий вазифанинг муваффақият билан бажарилишини таъминлади.

Россиянинг ўтмишда орқада қолган чекка ўлкалари Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлиги остида, илғор рус ишчилар синфининг жуда катта ёрдами билан ўзларининг иқтисодий ва маданий жиҳатдан қолоқликларини ғоят қисқа вақт ичида тугатдилар ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи улуғ оиласининг тенг ҳуқуқли аъзоларига, яшнаётган илғор социалистик республикаларга айландилар.

Социализмнинг тарихий ғалабаси натижасида СССРда янги, социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари қарор топди ва мустаҳкамланди. Ана шу қудратли базис асосида социалистик жамият тараққиётининг мустаҳкам маънавий-сиёсий бирлик, халқлар дўстлиги, оташин совет ватанпарварлиги сингари ҳаракатлантирувчи кучлари вужудга келди ва ривожланди.

Партия ўз миллий сиёсатида В. И. Лениннинг ,турли миллатлар манфаатига жуда катта эътибор берилгандагина конфликтларга сабаб бўладиган замин йўқолади, деган кўрсатмасига амал қилиб, СССР даги ҳамма халқларнинг дўстлигини ва қардошларча ҳамкорлигини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамламоқда, уларнинг экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш йўлида ғоят муҳим тадбирларни амалга оширмоқда. Коммунистик партия ўз ленинча миллий сиёсати туфайли барча совет республикаларида қудратли саноат ва юксак даражада машиналаштирилган социалистик қишлоқ хўжалиги вужудга келтирилди. Қардош иттифоқчи республикаларнинг индустрияси айниқса гигант қадамлар билан ривожланиб борди. Масалан, Қозоғистон ССР территориясидаги бутун саноатнинг ялпи маҳсулоти 1913 йилдагига нисбатан 1956 йилда 36 баравар, Грузия ССРда—30 баравар, Қирғизистон ССРда—42 баравар, Арманистон ССРда—45 баравар, Тожикистон ССРда — 27 баравар кўпайди.

Мамлакатимизнинг собиқ чекка ўлкалари халқлари каби ўзбек халқининг ҳам сўнгги 40 йил мобайнида босиб ўтган тарихий йўли Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатининг зўр тантанаси бўлди. Ўзбекистон партиямиз раҳбарлиги остида совет ҳокимияти йилларида илгариги қолоқ, аграр мамлакатдан саноати, қишлоқ хўжалиги юксалган, социалистик маданияти кенг ривож топган илғор республикалардан бирига—Шарқда социализмнинг машъалига айланди. Республика саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 1956 йилда 1924 йилга нисбатан 50 барвардан кўпроқ ортди.

Ўзбекистон халқ хўжалигининг етакчи тармоғи бўлган пахтачилик ғоят тез суръатлар билан юксалиб бормоқда. Эндиликда Ўзбекистон пахта етиштиришда ихтисослаштирилган иқтисодий маъмурий район бўлиб қолди. СССР бўйича пахтанинг 65 процентини Ўзбекистон етказиб беради. Ўтган йили мўл ҳосил етиштириб, давлатга 2 миллион 858 минг тонна пахта топширган Ўзбекистон пахтакорлари партиямиз чақириғига жавобан, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги шарафига мамлакатга 3 миллион тонна пахта етказиб бериш учун курашмоқдалар. Республика қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари—пиллачилик, чорвачилик, боғдорчилик, сабзавотчилик ва дон хўжалиги ҳам тез суръатлар билан ривожланаётир.

Партиямиз шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятни янада гуллаб-яшнатиш учун барча тадбирларни кўрмоқда. Барча қардош республикаларда, шу жумладан Ўзбекистонда совет фани ва маданиятининг янада зўр куч билан юксалиб бораётганлиги бунинг ёрқин ифодасидир. Бу соҳада республикамиз Ғарбдаги илғор капиталистик мамлакатлардан ҳам анча ўзиб кетди. Олий таълимнинг ривожланиши жиҳатидан Ўзбекистон ҳозир четэл Шарқи мамлакатларинигина эмас, шунингдек Ғарбий Европа мамлакатларини ҳам анчагина орқада қолдирди.

Республикада илмий-текшириш муассасаларининг шохобчалари янада кенгайтирилмоқда. Жумладан, республика қишлоқ хўжалик академияси, шунингдек ядро физикаси, ўсимликлар ва пахта химияси, сув проблемалари ва гидротехника институтлари янгидан ташкил этилганлиги бунинг ёрқин далилидир. Фанлар академиясининг илмий-текшириш институтларида, республика олий ўқув юртларида икки юзга яқин фан докторлари, икки мингдан ортиқ фан кандидатлари ҳамда илмий ходимларнинг олти минг кишилик коллективи ишламоқда.

КПСС XX съезди тарихий қарорлари совет халқининг моддий ва маданий ҳаёти даражасини янада юксалтиришнинг кенг истиқболларини очиб берди. «Партия ўзининг миллий сиёсатида,—дейилади КПСС XX съезди резолюциясида,—ленинча қоидага, яъни социализм миллий тафовутлар ва хусусиятларни йўқотмайди, балки, аксинча, барча миллатлар ва халқларнинг экономикаси ва маданиятини ҳар томонлама ривожлантиришни ва яшнатишни таъминлайди, деган қоидага асосланиб иш кўрмоқда. Партия ўзининг бутун амалий ишида бундан буён ҳам шу хусусиятларга жуда катта эътибор бериб, уларни ҳисобга олиши лозим».

Партия ва ҳукумат КПСС XX съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошира бориб, кейинги вақтларда кўп миллатли социалистик давлатимиздаги барча миллатлар ва халқларнинг экономикасини ва маданиятини янада ривожлантиришга, СССР халқлари дўстлигини тағин ҳам мустаҳкамлашга қаратилган бирқанча муҳим тадбирларни кўрди. Социалистик қонунчиликнинг мустаҳкамланиши, маҳаллий ташаббусни кенгайтириш мақсадида планлаштириш системасининг қайта тузилиши, иттифоқчи республикалар ҳуқуқлари ва компетенцияларининг кенгайтирилганлиги ана шу тадбирлар жумласидандир. Бу тадбирларни амалга оширишнинг конкрет метод ва режалари КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1956), февраль, июнь (1957) Пленумлари қарорларида, СССР Олий Советининг VI ва VII сессиялари ҳужжатларида белгилаб берилди. Партиянинг шу сингари бирқанча тадбирларида ҳам XX съезд белгилаб берган йўл, яъни маҳаллий ташкилотларнинг мустақиллиги ва ташаббускорлигини оширишга, иттифоқчи республикаларнинг суверенлигини мустаҳкамлашга, социалистик демократизмни

(ДАВОМИ ТЎРТИНЧИ БЕТДА)

ЯНА ДЎСТОНА УЧРАШГУНЧА, ХАЙР!

ЎЗБЕК ЁШЛАРИ—ФЕСТИВАЛЬ КОНКУРСИ ЛАУРЕАТЛАРИ

Москва давлат университетининг клубида 31 июлдан 6 августгача турли халқларнинг хилма-хил миллий чолғу асбоблари янгради. Рус балалайкаси ва белорусс бандураси, ўзбек чанги ва украинларнинг гуслиси, қирғиз қўбузи ва мўғулларнинг домбраси, ўзбек найи ва арман швийи, Албания ва Болгария, Франция ва Чехословакия, Хитой ва Ҳиндистон ҳамда бошқа кўпгина халқларнинг миллий чалғулари гўё бу ерга келиб бир-бирлари билан учрашдилар, танишдилар, қизғин мунозаралар қилдилар; бир-бирларига жўр бўлдилар, гоҳо бирлари бошлаган куйни иккинчилари давом эттирдилар. Хуллас, ҳарқайсилари ўзларига хос услуб ва оҳанг билан, ўзларига хос маҳорат ва латофат билан халқнинг асрлар давомида юрак хазинасида сақлаб келган ижод дурдоналариниараннум этдилар. Саҳнада турли мамлакат вакиллари ўз халқларининг миллий асбобида ўша халқ яратган куйларни маҳорат билан ижро этар экан, залдаги санъат ишқибозлари кўзи ўнгида гоҳ табиатнинг жозибадор лавҳалари намоён бўлар, гоҳ дилрабо куйлар янграб қолар, чўпоннинг тонг пайтида подаларни чақириб чалган найига кумуш ирмоқларнинг майин шилдираши жўр бўларди... Баъзан бу асбоблар халқнинг оғир ўтмиши, машаққатли ҳаёти ва изтиробли онларини юракни ўртовчи хазин куйларда ифодаласа, баъзан шўх, ўйноқи кўл жарангги халқнинг бахтиёр турмуши, тўй-томошаси ва катта шодиёналаридан ҳикоя қилар эди.

Республикадагина эмас, кўпгина чекка мамлакатларда ҳам танилган доирачи, ўз касбининг устаси Қаҳрамон Додаев саҳнага кўтарилади. У, ўзбек терма чертмаларини чалар экан, бармоқларининг аниқ ва текис, тез ва мураккаб ҳаракати шўх ва ёқимли куйни ифода қилар ҳамда оёқ ва қўлларни беихтиёр рақсга чорлар эди. Қаҳрамон чилдирмани отиб-отиб, шу қадар эркин, шу қадар енгил ва хотиржам чалардики, гўё у ҳозир жаҳон конкурси саҳнасида эмас, ўзича машқ қилаётганга ўхшарди. Жюри комиссиясининг аъзолари ҳам, залдаги томошабинлар ҳам уни кучли қарсаклар билан олқишладилар. Мендан бироз нарида ўтирган оқ шоҳи яктак ва гилам дўппилик бир йигит «Қойил, камол топ!» деб қичқирди ва узоқ қарсак чалди. Кейин билсам, у Тожикистондан келган доирачи Алаев Аъло экан. Бироздан сўнг Алаев ҳам саҳнага чиқиб, уч чилдирмада ўз санъатини намойиш қилди. Унинг уч чилдирмани бир йўла бир вақтнинг ўзида ниҳоятда эпчиллик билан чалаолиши кўпчиликни ҳайратлантирди.

Ўзбеклардан ўртоқ Бобохонов қашқар рубобида чалган «Сурнай навоси» ва «Уйғурча попури» куйлари, Мирза Тоиров найда ижро этган «Субҳидам» ва «Чўл ироқ», Фозил Харратов чангда чалган «Тановар» куйлари залдагиларни бироз бўлсада ўзбек халқ музикаси билан таништирди, уларни бир лаҳза бўлса-да, ўзбек музика санъати хазинасига олиб кирди ва халқимизнинг туйғу-ҳисларига ошно қилди. М. Тоиров ва Ф. Харратов ўзбек миллий музика асбобида европача мураккаб куйларни ҳам чала олиш мумкинлигини намойиш қилдилар. М. Тоиров найда Ж. Б. Люлининг скрипка учун ёзган «Гавот»ини, Ф. Харратов Листнинг II-венгерча рапсодиясини ва Хачатуряннинг «Гаянэ» балетидан «Шамширлар билан рақс»ни ижро этиб томошабинларнинг олқишига сазовор бўлдилар.

* * *

Санъат ходимларининг Марказий Уйи Пештоқида: «Барча халқларнинг санъати янада гуллаб-яшнасин» деган лавҳа порлаб турган Катта зал фестиваль кунларида шарқ халқларининг классик куйлари ва халқ қўшиқларини севучиларга макон бўлди. Бу ерда Корея ва Хитой, Индонезия ва Миср, Англия ва Америка, Италия ва Австрия, Исроил ва Финляндия ва бошқа қатор мамлакат халқларининг, шунингдек СССР даги кўпгина халқларнинг вакиллари қатнашдилар.

Бу конкурсда ўзбеклардан Саодат Қобулова, Клара Жалилова, Абдулла Абдураупов ва Ҳасан Султоновлар иштирок этдилар. Уларнинг ҳар қайсиси ўзига хос бир талант. Энг муҳими гўзал табиат уларнинг ҳар бирини зоёб тортиғидан баҳраманд этган: улар гўзал ва жозибадор овозга эга.

Саодат Қобулова ўзининг ёқимли овози ва классик қўшиқларини ижро этишдаги маҳорати билан халқимизга кўпдан манзур бўлиб келмоқда. У ижро этган «Баёт I-II» ва ҳиндча «Змейка» қўшиқлари томошабинларга ҳам, жюри комиссиясининг аъзоларига ҳам жуда маъқул тушди.

Зал саҳнасида Клара Жалилованинг тиниқ, қўнғироқдек овози жаранглаганда ёни-беримда ўтирганлар «Мунчаям хушовоз бўлмаса, овози бирам тиниққи!» дея пичирлашди. Клара «Ўзбек қизи овози» қўшиғининг авжига чиққанда овозининг гўзаллиги яна ҳам ёрқин намоён бўлди. Орқа қаторда ўтирганлардан бири «Браво! Браво!» деб юборди. Олдимдаги қаторда ўтирган Ўзбекистон халқ артисти Маҳмуджон Ғофуров Саодат Қобуловага дерди:

— Қизи тушмагур, бало-ку! Биринчи эшитишим. Дуруст!

— Бундан ҳам яхши айтади. Ҳозир чамамда бироз ҳаяжонланаяпти.

Ҳа, дарҳақиқат Клара ҳаяжонланмоқда эди. Ҳаяжонланмай ҳам бўладими?! Ахир унинг — ўзбек қизининг тинч ижодий меҳнатни улуғлаб, тинчликка мадҳия айтаётган овозини, ўз тенқурлари, опасингилларининг тинчлик ишини ҳимоя қилишга даъват этиб куйлаётган овозини бутун жаҳон тингламоқда эди: залда жаҳоннинг беш қитъасидан келган халқ вакиллари ўтирар, жюри комиссиясининг составида бутун дунёга донги кетган машҳур ашулачилар ва санъаткорлар бор эди. Клара Жалилова ижро этган «Қизгина», афғон халқ қўшиғи «Ботуро дидам» ҳам зўр олқишга сазовор бўлди.

Абдулла Абдурауфов тожик халқининг «Бути нозанинам» қўшиғини ва «Ўйнасин» ашуласини, Ҳасан Султонов «Келдим» ва «Мустаҳзод» ашулаларини моҳирона ижро этди. Абдурауфовнинг майин, силлиқ овози ва ашулани ижро этишдаги маҳорати залдагиларга айниқса манзур бўлди.

* * *

8 августда бадиий конкурслар якунланди. Союзлар уйининг колонна залида, Давлат консерваториясининг катта зали ва Чайковский номидаги концерт залида конкурс ғолибларига медаль ва дипломлар топширилди.

Жаҳоннинг турли чеккасидан келиб қатнашган яккахон ижрочилар ва ижодий коллективлардан 280 тасига, шу жумладан С. Қобулова ҳамда К. Жалиловага 1-даражали мукофот — олтин медаль, 376 ижрочи ва коллективга, шу жумладан Қ. Додаев, А. Абдурауфов ва халқ рақси бўйича иштирок этган С. Хайбуллаева ҳамда «Баҳор» рақс ансамблига II-даражали мукофот — кумуш медаль, 289 якка ижрочи ва коллективга, шу жумладан М. Тоиров, А. Бобохонов, Ф. Харратов ва Х. Султоновларга III-даражали мукофот — бронза медали топширилди. Шунингдек уларга ёшлар ва студентларнинг VI-жаҳон фестивалидаги бадиий конкурсларнинг лауреати деган унвон берилди.

Ўзбек ёшларидан катта группасининг VI жаҳон фестивали конкурсларининг лауреати бўлиши ўзбек маданий ҳаётида қувончли ҳодисадир.

В. АБДУЛЛАЕВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири, Москва шаҳри.

Суратда: учрашув қатнашчиларидан бир группаси.

Ёшлар ва студентларнинг VI жаҳон фестивали тантанали вазиятда ёпилди

10 август! Ёшлик байрами — VI Жаҳон фестивалининг ўн тўртинчи куни. Бугун ёш дўстларнинг сўнгги учрашувлари ўтказилди, кўп кунлик дискуссиялар якунланди. Халқаро учрашувлар клубида якунловчи кеча бўлди. «Ударник» кинотеатрида тантанали вазиятда халқаро кинофестиваль ёпилди. Биолог, геолог, музикачи студентларнинг семинарлари тугади. Халқаро студентлар клуби ўзининг жўшқин фаолиятини «Янги учрашувларгача» деган концерт билан тамомлади.

Жуда катта Москва карнавали бугун асосий воқиа бўлди. Карнавал пойтахтнинг паркларида, кўчаларида, бульварларида ва майдонларида ўтказилди. Бу хушчақчақ ёшлик байрами ёрқин, оммавий тус олди. Москваликлардан юз мингларча киши фестиваль ёпилиш арафасида чет мамлакатлар ёшлари вакилларининг, Ватанимиз қардош республикаларидан келган йигит ва қизларнинг қўлларини яна бир марта қисиш учун кўчаларга чиқдилар.

Хушчақчақ карнавал — тинчлик ва дўстлик байрами узоқ давом этди. (ТАСС).

* * *

Ёшлар ва студентлар VI Жаҳон фестивалининг оқ байроғи В. И. Ленин номидаги Марказий стадион устида ўн беш кун ҳилпиллаб турди. Москва кўп мамлакатлардан келган йигит ва қизларни ўн беш кун мобайнида меҳмон қилди. Бу кунлар унутилмас кунлар, музика, ашула, хушчақчақлик кунлари, ёрқин байрамлар, учрашувлар кунлари, қизғин бахслашув кунлари ва дўстона туйғуларни ғоят самимий изҳор қилиш кунлари эди.

Ёшлар байрам ва митингларда, учрашув ва дискуссияларда тинчлик ва дўстликка интилаётганликларини изҳор қилдилар. Бу — атом қуролини тақиқлашни талаб этаётган, тинчлик ва фақат тинчлик бўлиши керак деб айтаётган ёш авлод вакилларининг бениҳоя катта намойиши эди.

11 август якшанба куни — фестивалнинг охирги куни. Делегатлар тушган жуда кўп автобуслар яна Марказий стадионга қараб йўл олдилар. Москваликлар чет эллардан келган йигит ва қизларни ўзларининг қадрдон дўстларидек табрикладилар. Москва ёшлик байрамини, тинчликсевар ёшлар байрамини қандай тантана билан кутиб олган бўлса, худди шундай тантана билан кузатиб қолмоқда.

...В. И. Ленин номидаги Марказий стадион. Катта спорт майдонининг трибуналари одамлар билан лиқ тўла. Бу ерга келолмаган кишилар телевизор ва радиоприёмниклар ёнига тўпландилар. Жаҳон фестивалининг ана шу сўнгги тантаналарида бутун Москва ҳозир бўлгандай.

Шу ерда ҳозир бўлган кишилар А. Б. Аристов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Я. Э. Калнберзин, А. Н. Косигин ўртоқларни давомли қарсаклар билан кутиб оладилар.

Фестиваль халқаро комитетининг аъзолари марш садолари остида стадионнинг ям-яшил майдонига кириб келадилар. Вакиллари фестивалда қатнашаётган мамлакатларнинг байроқларини кўтарган байроқдорлар майдонда пайдо бўладилар. Байроқдорлар майдоннинг ўртасида сафга тизиладилар.

Фестиваль халқаро комитетининг аъзоси, Совет фестиваль комитетининг раиси С. К. Романовский тантанани қисқа нутқ билан очади. У, ишонч билдириб айтадики, бу байрамнинг ҳарорати йигит ва қизларни барча мамлакатларнинг ёшлари ва халқлари ўртасида тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлашга, яхшироқ ҳаёт барпо қилишга қаратилган ишда янада кўпроқ илҳомлантиради.

Шундан кейин фестиваль халқаро комитетининг аъзоси, Жаҳон демократик ёшлар федерациясининг президенти Бруно Бернини дунё йигит ва қизларига қарата сўзлади. У, ёшлар ва студентларнинг тинчлик ва дўстликка бағишланган VI Жаҳон фестивали халқаро комитетининг баёнотини ўқиб берди.

Бутун дунёдаги азиз дўстлар! — дейилади баёнотда. Ёшлар ва студентларнинг тинчлик ва дўстликка бағишланган ажойиб VI Жаҳон фестивалимиз тамом бўлай деб қолди. Ҳар биримизнинг хотирамизда абадий сақланиб қоладиган 15 гўзал кун ўтди. Бу кунлар чуқур мазмунга эга бўлган кунлар эди.

Суратда: албаниялик Гадела Стеро (чапда) ва тошкентлик Сония Маматова.

Биз, 131 мамлакатдаги миллионларча ёшларнинг вакиллари — 34 минг йигит ва қиз ёшларни уларнинг қаерда яшашидан, сиёсий мaслаги ва диний эътиқоди қандай бўлишидан, қандай миллатга мансуб бўлишидан қатъи назар, ғоят қизиқтираётган кўпгина ҳаётий проблемаларни дўстона муҳокама қилмоқ учун фестивалда учрашди.

Баёнотда яна бундай дейилади: Тинчлик ва дўстлик — фестивалимизнинг шиоридир. Шу сабабдан, бу байрам шу ерга тўпланган кишиларнинггина, байрами эмас. Бу— ер юзидаги барча ёшларнинг байрамидир. Тинчлик ва халқлар ўртасидаги дўстликкина ана шу ёшларнинг бахтли истиқболини таъминлайди.

Фестивалнинг ҳар бир куни бутун дунёда тинчлик учун курашаётган ёш авлоднинг дўстлиги бузилмас ва мустаҳкам дўстлик бўла олишига ишончимизни оширди. Тинчлик осмони тагида яшаш ва меҳнат қилишдан иборат умумий юксак интилиш бизларни, дунёнинг турли қисмларида яшаётган кишиларни бирлаштираётганлигини равшан тушуниб олдик. Херосимага атом бомбаси ташланган куннинг йиллигида жуда катта учрашув ўтказдик. Бу учрашувнинг қатнашчилари атом ва термоядро қуроли синовларини тўхтатишни ва уларни тақиқлашни қатъий талаб қилдилар.

Баёнотда VI Жаҳон фестивалининг якунлари тўпланган бўлиб, фестивалнинг муваффақияти дунёнинг кўп мамлакатларидаги ёшлар ташкилотларининг биргаликда қилган ишлари натижасида қўлга киритилган муваффақият эканлиги таъкидланади. Баёнотда кўрсатган меҳмондўстликлари учун, фестиваль қатнашчилари ва меҳмонларини унутилмас даражада самимий кутиб олганликлари учун совет ёшларига ва москваликларга чин кўнгилдан ташаккур изҳор қилинади.

Баёнотнинг охирида бундай дейилади: халқлар ва ёшлар фестивалимизда бўлгани каби доим дўст бўлиб яшасалар, тинчликни ва бахтли истиқболни барпо қилиш мумкин. Халқлар ва ёшларнинг дўстлиги — тинчликнинг гаровидир. Ер юзида шодлик ва бахт дунёсини биргаликда ҳаракат қилиб барпо этиш учун дўстлигимизни ҳар доим ва ҳамма ерда мустаҳкамлаймиз.

С. К. Романовский ёшлар ва студентларнинг тинчлик ҳамда дўстликка бағишланган VI Жаҳон фестивалини фестиваль халқаро комитетининг топшириғига мувофиқ ёпиқ деб эълон қилади. Шу ерда ҳозир бўлган кишилар жанубий трибунанинг чўққисига назар соладилар. Бу ерда ўрнатилган мачтада Москвада ўтказилган ёшлик байрамининг байроғи ҳилпиллаб турар эди. Бу байроқ секин-аста пастга туширилади. Мушаклар отилади. Демократик ёшлар гимнининг тантанавор ёқимли садолари янграйди. Европа ва Осиё, Америка, Африка ва Австралия ёшларининг вакиллари гимнни ижро этадилар.

Чироғлар сўндирилади. Бир-бирига рўпара турган икки дарвозадан пайдо бўлган машъаллар худди эриган олтиндек стадион бўйлаб нур сочади. Қизлар ёниб турган чўқморларни кўтариб майдонга чопиб чиққан эдилар. Гимнастикачи хотин-қизларнинг машқлари бошланади. Тим қоронғиликда бутун шарқий трибунада фосфор ўтлари ёнди. Минг-минглаб ранг-баранг байроқчалардан учта катта ҳарф пайдо бўлади. Бу ҳарфлар «Мир» («Тинчлик») сўзини ифода этади. Бу сўз, рус, инглиз, француз, хитой, испан ва немис тилларида намоён бўлади. Шундан кейин трибунада катта каптарнинг сурати кўринади, бу суратнинг орқасида фестиваль эмблемасида ёзилган сўзлар: «Тинчлик ва дўстлик учун!» сўзлари кўзга ташланади.

Томошабинлар олдида жуда катта гулдор гилам ёйилиб кетгандай бўлади — шарқий трибунада ўтирган физкультурачилар ранг-баранг байроқчаларни кўтардилар. Минг-минглаб кишиларнинг акс садоси кўкка кўтарилади. Ер юзи халқларининг вакиллари — йигит ва қизлар қўл ушлашиб бир-бирлари билан хайрлашар эканлар ҳамма учун тушунарли бўлган икки азиз сўзни: «Тинчлик», «Дўстлик» сўзларини худди қасамдек яна бир марта такрорлайдилар.

Байрам тамом бўлганидан кейин стадионнинг скверлари ва аллеялари, Москва дарёсининг қирғоқлари ёшлар билан тўлди. Фестивалнинг сўнгги бали бошланди. Ҳамма табассум ичида, хушчақчақ кулги эшитилиб туради... Ёшлар қўл қисишиб кўришадилар. Улар хайрлашар экан: яна дўстона учрашгунча, хайр, дер эдилар! (ТАСС).

МОСКВА. Ёшлар ва студентларнинг VI Жаҳон фестивали. Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг «Ўзбекистон» чойхонасида 10 августда фестиваль қатнашчилари — Ўзбекистон ССР ва Албания делегацияларининг дўстона учрашуви бўлди.

Суратда: учрашув қатнашчилари зиёфатда.

Г. Бойко фотолари (УзТАГ фотохроникаси).

Тошкентдаги «Динамо» стадионида баскетбол бўйича эркак ва аёл командаларининг республика биринчилиги учун мусобақаси ўтмоқда. **Суратда:** «СКВО» билан «Буревестник» командаларининг ўйини. Бу ўйин 45:35 ҳисоби билан «Буревестник» командаси фойдасига ҳал бўлди.

Р. Шамсутдинов фотоси (УзТАГ фотохроникаси).

ФУТБОЛ

„Пахтакор“ командасининг ғалабаси

Ўтган якшанба куни Тошкентдаги «Пахтакор» стадионида «Б» класс бўйича мамлакат биринчилиги учун навбатдаги футбол мусобақаси бўлди. «Пахтакор» командаси «Авангард» (Свердловск) командаси билан учрашди. Ўйин свердловскликларнинг ҳужуми билан бошланди. Майдон эгаларининг дарвозабони Барский бир неча тўпни қайтаришга муваффақ бўлади. Кейинчалик тошкентликлар ҳам ҳужумни кучайтириб ўйиннинг 24-минутида меҳмонлар дарвозасига биринчи тўпни киритадилар. Бунда Л. Мақсудов (9-номер) майдоннинг чап томонидан айланиб ўтиб, тўпни усталик билан О. Моторинга (8-номер) узатади. Моторин эса тўпни бир тепки билан дарвозага киритади. Ўйиннинг 40-минутида меҳмонлар ҳисобни тенглаштирадилар.

Танаффусдан сўнг ўйинда тошкентликлар меҳмонлар дарвозасига тез-тез хавф солиб турадилар. Ўйиннинг тўртинчи минутида тошкентлик М. Боркин (10-номер) меҳмонлар дарвозасига иккинчи тўпни, ўн учинчи минутда эса М. Яқубов (7-номер) учинчи тўпни киритади. Ўйин охирига яқинлашиб қолганда меҳмонлар қарши томон дарвозасига яна бир тўп кирита олдилар. Шундай қилиб, ўйин 3:2 ҳисоби билан «Пахтакор» командасининг фойдасига ҳал бўлди.

„Химик“ командаси область кубогини олди

11 августда Тошкентдаги «Спартак» стадионида область кубогини олиш учун футбол бўйича финал мусобақаси бўлди. «Химик» (Чирчиқ) ва «Шахтёр» (Оҳангарон) командалари учрашди. Ўйиннинг дастлабки минутлариданоқ чирчиқликлар ташаббусни қўлга олиб, ўз рақибларидан устун эканликларини намойиш қилдилар. Мусобақада 7:1 ҳисоби билан «Химик» командаси ғалаба қилди. Бу командага (тренери А. Григорьянц) Тошкент область Физкультура ва спорт комитетининг кўчма кубоги ва биринчи даражали диплом берилди.

Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатининг буюк ҳаётбахш кучи

(БОШИ УЧИНЧИ БЕТДА)

янада ривожлантиришга қаратилган йўл ўзининг ёрқин ифодасини топди.

Иттифоқчи республикалар халқ хўжалиги ва маданиятини янада юксалтириш йўлида СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Иқтисодий Комиссияси тузилганлиги ҳам ғоят катта аҳамиятга эгадир. Республикалараро орган бўлган бу комиссия иттифоқчи республикаларнинг иқтисодий, миллий ва бошқа хусусиятларига мувофиқ равишда уларнинг хўжалик ва социал-маданий қурилишига доир масалаларни ҳал қилиш иши билан шуғулланади.

Коммунистик партия иттифоқчи республикаларнинг ва барча маҳаллий органларнинг ролини ошириш СССР халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлашнинг муҳим воситаси, деб ҳисоблаб, бу соҳада КПСС XX съездигача ҳам, съезддан кейин ҳам бир қанча муҳим тадбирларни амалга оширди. Масалан, илгари иттифоқ министрликлари қарамоғида бўлган 15 мингга яқин саноат корхоналари кейинги йилларда бевосита республика қарамоғига ўтказилганлигини айтиб ўтиш кифоя. Шу саноат ишлаб чиқарадиган маҳсулот мамлакатда ишлаб чиқарилган бутун саноат маҳсулотига қараганда 1953 йилда 31 процент бўлган бўлса, 1957 йил бошига келиб 55 процентга етди.

Коммунистик партия доно миллий сиёсатни изчиллик билан ўтказа бориб, социалистик хўжаликни бошқаришда демократик централизмнинг ленинча принципларини муваффақият билан жорий этмоқда. Мамлакатимиз хўжалигини бошқаришнинг КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми ва СССР Олий Совети VII сессияси қарорлари асосида амалга оширилаётган янги формалари бунинг ёрқин ифодасидир. Саноат ва қурилишга раҳбарлик қилиш ишларининг қайта қурилиши раҳбарликни бевосита ишлаб чиқаришга — корхоналарга ва қурилишларга яқинлаштиради, республикаларнинг, ўлка ва областларнинг совет, партия, хўжалик ва касаба союз ташкилотларига катта ҳуқуқлар беради, уларнинг ролини янада оширади.

Бошқаришнинг бундай формаси ҳар бир иқтисодий районда экономикани комплекс ривожлантириш масалаларини тезроқ ва эффектлироқ ҳал қилишга имкон беради, барча иттифоқчи республикалар экономикаси ва маданиятининг зўр куч билан юксалишини таъминлайди. Маълумки, Ўзбекистон территориясида 4 та—Тошкент, Фарғона, Самарқанд, Қорақалпоқ иқтисодий маъмурий районлари ташкил қилинган бўлиб, уларнинг ҳар бирида корхоналарга раҳбарлик қилиш учун Халқ хўжалик кенгашлари ташкил этилган.

Иқтисодий ва маданий юксалиш соҳасида партия ва ҳукумат томонидан амалга оширилган барча тадбирларни бутун совет халқи зўр мамнуният билан қабул қилди ва қўллаб-қувватлади. Фақат турмуш билан алоқаси узилиб қолган, халқ оммасининг ижодий юксалишини кўраолмаган сиёсий икки юзламачиларгина ана шу ленинча йўлга қарши чиқдилар. Партияга қарши кураш йўлини танлаб олган Маленков, Каганович, Молотов ва уларга қўшилган Шепиловлар группаси ҳамма муҳим масалаларда партия XX съездининг қарорларига қарши чиқдилар. Бу группа қатнашчилари ички сиёсат масалаларида ҳам, ташқи сиёсат масалаларида ҳам консерватизм мавқиида туриб, совет жамияти тараққиёти ва бутун социалистик лагерь манфаатларидан келиб чиқадиган янгиликларни кўрмадилар.

КПСС Марказий Комитетининг партияга қарши группани фош қилган июнь Пленуми қарорини барча партия ташкилотлари ва мамлакатимизда яшовчи барча миллат ва халқлар якдиллик билан маъқуллаб кутиб олдилар.

Партиямиз шахсга сиғиниш ва унинг оқибатида миллий сиёсатда юз берган хато ва камчиликларни муваффақият билан бартараф қилиб, совет кишиларини халқлар дўстлиги, ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми идеялари асосида тарбияламоқда. Совет халқи партиямизнинг сиёсати ўзининг асл манфаатларига мувофиқ эканлигини ўз тажрибасида кўриб ишонди ва шу сабабдан бу сиёсатни амалга ошириш учун буюк фидокорлик билан курашиб келди ва курашмоқда.

Совет халқи ўз жонажон партияси раҳбарлигида социалистик индустрия ва қишлоқ хўжалигини юксалтириш, халқ моддий ва маданий фаровонлигини янада ошириш соҳасида йилдан-йилга ғоят катта муваффақиятларга эришмоқда. Мана шу ютуқларнинг ҳаммаси партия томонидан олиб борилган жуда катта ташкилотчилик ва моҳирона раҳбарлик ишининг натижасидир. Бу ютуқлар партияга қарши фракциячиларнинг совет халқи эришган муваффақиятларни камситиш, унга шубҳа билан қараш йўлидаги уринишлари асоссиз эканлигини яна бир марта кўрсатиб беради. Бу ютуқлар ленинча миллий сиёсатнинг чинакам тантанасидир.

З. ИСАМУҲАМЕДОВ.

Редактор ўринбосари М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 13/VIII да **Ганг дарёсининг қизи**, 14/VIII да **Чин муҳаббат.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/VIII да **Риголетто**, 14/VIII да **Евгений Онегин.**

КИНОТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ номли (қишки) — кундуз ва кечқурун **Оила номуси**, кеч соат 10-20 минутда **Фарзанд туғилди.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун **Балиқчи ўғли.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Оила номуси.**

«УДАРНИК» — **Оила номуси.**

«ХИВА» — **Балиқчи ўғли.**

«САЛЮТ» — кеч соат 8-45 минутда **Тик босқичлар**, кеч 10 ярымда **Кўча серенадаси.**

«ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

18 августда

VI Жаҳон фестивали III Халқаро дўстлик ўйинларининг қатнашчиси билан Халқаро ўртоқлик учрашуви.

Цейлон (Коломбо шаҳри) — **Ўзбекистон** («Пахтакор») командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Кеч соат 6 да бошланади. Муассаса, корхона ва ўқув юртларининг заявкасига мувофиқ билетлар ҳозирдан сотилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048, Маҳаллий ахборот бўлими — 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р-03899. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № 1866.